

ALEMANYA

En els darrers tres mesos s'han esdevingut a l'Alemanya uns fets imprevisibles i ràpids com el vent. La caiguda del legendari Honecker, líder del Partit Comunista de l'RDA des de la construcció del mur de Berlín, del qual en un primer moment es va dir que estava indisposat per una malaltia, ha estat un fet clau. La substitució d'aquest líder per Egon Krenz va fer pensar que la continuïtat seria la nota característica del canvi. Les fugides massives de ciutadans de l'RDA cap al sistema occidental ha estat l'aixeta que ha permès l'obertura o «destrucció» simbòlica del mur de Berlín. El canvi, doncs, és real.

El motiu d'aquest canvi de clima que tendeix a les precipitacions variables i localitzades es deu a la temperatura de la Perestroika i a la seva àrea d'influència. Les reformes inspirades per Gorbatxev, encara que siguin des de dalt —als altres països de l'Est són de baix cap a dalt—, han contagiats l'RDA. Les diverses mobilitzacions de les repúbliques socialistes soviètiques, malgrat la desinformació dels alemanys, han estat un punt de referència. L'esperit oberturista dels hongaresos i les eleccions recents de Polònia amb la victòria dels no comunistes són sens cap dubte altres punts fonamentals. Però la llibertat de circulació, la possibilitat de tenir un marc democràtic i donar un vot a un sistema pluripartidista o tan sols poder anar a comprar als barris comercials de Berlín oest, han pesat tant o més.

Les conseqüències immediates de l'obertura del mur i de les fronteres— no oblidem que encara hi són—, passen per una occidentalització de l'RDA. És per això que hom pot parlar d'eleccions lliures a curt termini i de la unificació d'Alemanya encara que a un termini més llunyà. Aquesta futura Alemanya de 80 milions al centre d'Europa comença a crear alegries a les grans empreses i empresaris occidentals de la CEE, de l'EFTA, dels EUA i del Canadà, del Japó, etc. Per altra banda crea un cert temor als propis membres de la CEE com és el cas de França i de Gran Bretanya i altres veïns i també sobretot de Polònia i de la URSS.

És bo que un poble amb un mateix passat no tingui fronteres ni físiques ni polítiques. És bo que la pau dels darrers 45 anys al vell continent perduri, per això cal un equilibri al «teatre d'operacions» que només es podrà modificar amb el consens de les institucions que existeixen a Europa: la CEE, el Tractat de Varsòvia, l'OTAN o el consell d'Europa. La cimera de la CEE reunida a París així ho ha expressat. Per altra banda si l'RFA i l'RDA s'ho fan a la seva manera podrien començar les desconfiances per part dels propis occidentals, perquè la història estudia els fets antics, però també els més recents. Un element que juga en contra per al futur de la gran Alemanya és la campanya electoral de l'RFA que ja ha començat amb un any d'anticipació. Mentrestant el mur és obert, la mar està en calma i la temperatura és alta.

DCIDOB

1a CIMERA DELS SET POBLES ENTRE ELS MÉS POBRES

DECLARACIÓ FINAL

En ocasió del bicentenari de la Revolució Francesa, testimonis de set pobles entre els més pobres s'han reunit a París com ho han fet els dels set països més rics. D'aquest esdeveniment històric, uns i altres en treuen els seus principis, però aquests principis són oposats. Perquè si la Revolució Francesa ha donat pas al capitalisme modern, també a la vegada ha proclamat els principis de llibertat i d'igualtat com a fonament del dret dels pobres i oprimits en la lluita contra la misèria i l'opressió.

Dos-cents anys després de la presa de la Bastilla pels parisiencs més pobres, la contradicció entre rics i pobres, entre poderosos i marginats, ha esdevingut un fet d'àmbit mundial. Les desigualtats de les rendes s'agregen i amb elles les possibilitats de desenvolupament efectiu. L'exercici de la democràcia és molt sovint només ficitiu als països on aquesta està institucionalment reconeguda, mentre que violència i o repressió prevalen a la major part del món.

És tanta la contradicció Nord-Sud que es pot considerar la més perillosa de cara al futur. El desenvolupament de les set grans potències modernes és sobretot construir mitjançant l'explotació i la disgregació d'una part del món, a la qual aquests set rics imposen la seva tecnologia, el seu tipus de civilització, el seu model de consum.

El monopoli de les decisions mundials per part dels rics és antidemocràtic*

És així que fonamentant-nos en la Declaració Universal dels drets dels pobres, proclamada el 4 de juliol del 1976 a l'Alger, declarem que discutim als «grans» de la terra el dret a confiscar avui el missatge de la Revolució Francesa. En aquest dia de la festa de la llibertat, considerem hipòcrita i fins i tot suïcida, parlar de justícia i benestar mentre el món s'enfonsa en la desigualtat i alguns pobres són massivament marginats.

Nosaltres, ciutadans de set pobles entre els més pobres del món, som plenament conscient que una situació com aquesta és una amenaça per al destí de tots, rics i pobres. Sabem que existeixen les energies i recursos suficients per posar fi a aquest divorci tràgic entre la igualtat i la llibertat. Hem volgut estar presents en aquestes jornades de celebració del bicentenari al mateix temps que els set més rics. No reconeixem a aquests set el dret de parlar sols en nom del món sencer i de decidir pel conjunt de la humanitat. Els set rics discuteixen els problemes del món en funció dels seus interessos, però les seves decisions tenen un impacte directe sobre tots els altres pobles de manera que aquells que han estat exclosos dels pro-

cessos de presa de decisions són sovint els primers afectats.

Se celebra en aquest dia el principi d'igualtat, però és contradit de manera escandalosa pel sistema internacional que associa el dret de decisió a la riquesa. Refusem que ens vinguin a predicar democràcia simulant ignorar l'organització de la societat internacional.

Aquest problema de democràcia internacional és més imperiós a mesura que els processos d'internacionalització tècnico-econòmic van creant una situació d'interdependència de la qual cap poble, inclòs el més isolat, no pot escapar. Els països, fins i tot els formalment sobirans, perden cada cop més el seu poder de determinació autònoma. Les decisions preses a les seves capitals compten molt menys que les preses a Tokio, Londres, Nova York o Frankfurt. Aquesta és l'ambigüitat de la independència, avui dia presentada com a positiva. Cap poble pot ignorar el destí dels altres i absteure-se'n, però aquest destí és determinat per una petita part dels rics i poderosos. Recordem només que, en el darrer decenni, les decisions relatives als mecanismes monetaris mundials, a la gestió del deute extern, a la balança comercial monetària, a les normes de qualitat tecnològica, han estat preses dins el marc de les cimeres anuals dels set rics.

COOPERACIÓ INTERNACIONAL

La pobresa actual no és fruit del passat, està creada per la modernitat selectiva*

Denunciem el monopoli decisonal dels rics, per principi, pel seu caràcter anti-democràtic, però també per les seves conseqüències. Els rics volen que el sistema es restableixi, que els retornim els beneficis; imposen als pobres de no obstaculitzar aquesta «represa» encara que agreugi les desigualtats; afirmen que els més pobres hi trobaran també els seus avantatges a la llarga, gràcies a l'èxit dels més forts. És cert que el sistema ha produït enormes riqueses, però també ha produït misèria i sofriments sense precedent. El desfasament directe és ja insuportable, ja que en els països pobres la renda per càpita és una centèsima part de la dels països rics i la distància s'aprofundeix. «Hi ha avui més gent que passa gana al món que no hi ha hagut mai abans en la història humana, i el seu nombre augmenta» declara la comissió mundial sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament, a través de l'informe Brundtland. Una relació de la Banca Mundial estima per la seva banda que el nombre de gent que viu en barraques i suburbis va en augment.

La pobresa del món no és, doncs, una pobresa residual que la modernització global podria reduir poc a poc. És més aviat una pobresa moderna sorgida d'aquesta modernitat selectiva. La «unificació del món no es fa per homogeneïtzació sinó per exclusió, tant a escala mundial com a l'interior dels països rics. Això que se'ns presenta com un procés lent però gradual de progrés condueix en realitat a la possibilitat molt real d'una catàstrofe. No podem abocar a la misèria els dos terços de la humanitat sense esperar violències i trasbalsos. La pretenció del fons monetari internacional d'ajustar les societats més pobres als mecanismes de ferro dels més rics, ha engendrat a hores d'ara revoltes del pa, que causen estralls en algunes grans ciutats «modernes» com Caracas, Sto. Domingo, i desequilibris pel progrés de les masses urbanes com a l'Alger i o al Caire.

La nova pobresa de masses no pot menar enlloc més que cap a la regressió i degeneració que al Tercer Món i també al Nord, obren via a una espiral de repressió i guerra.

Tractar aquests problemes només amb ajudes assistencials és absurd

Esperar «tractar» tots aquests problemes amb els mitjans tradicionals de l'ajuda i l'assistència com ho fa el grup dels set rics i així refusar de qüestionar

al Nord el principi mateix del model de desenvolupament i de les formes de viure, de produir, de consumir i de pensar, a més de cínic és absurd i insensat.

La realitat imposa tant als rics com als pobres reconsiderar la relació lineal entre benestar i desenvolupament. Cada cop és més evident que la deterioració del medi ambient subratlla la impossibilitat d'estendre a la totalitat de la Terra el model dominant. El darwinisme feroc, tant al Nord com al Sud, té el perill d'abocar la major part de la humanitat sota el llindar de la supervivència, de privar-la fins i tot de béns fins ara considerats com a patrimoni inalienable de tots els éssers vius, com l'aire i l'aigua, mentre que els privilegiats es limitarien a tancar-se dins uns territoris fortificats, fruit del seu propi sistema.

Si qüestionem l'estratègia dels rics, no és només en nom dels pobres de la Terra sinó de tota la humanitat sencera. Davant l'art. 15 de la Declaració dels Drets de l'Home del 1789, que parla del dret dels ciutadans a demanar als administradors públics els comptes sobre la seva gestió, nosaltres qüestionem la pretensió d'aquests, que administren el món, de continuar dictant la seva llei.

Propostes per transformar el sistema Internacional vigent

Proposem que d'ara endavant, cada cimera anual dels set rics sigui l'ocasió perquè entre els més pobres facin sentir la seva veu.

Exigim en primer lloc la reducció del deute dels països del Tercer Món. Volem que es qüestionï la legitimitat del deute. Aquest expressa la intergració forçada al sistema econòmic i financer mundial. La crisi del deute és conseqüència d'una estratègia que nosaltres no hem triat.

Emparant-nos en la sentència del Tribunal dels pobles de Berlín 1988 sobre el deute internacional, demanem al secretari de les Nacions Unides:

—Reunir urgentment una conferència extraordinària de tots els països creditors i deudors, per trobar una solució política i no només econòmica i definir les condicions d'aplicació de la reducció del deute.

—A més d'aquestes mesures, considerar com a urgent la reunió sota els auspicis de les Nacions Unides i convocar una conferència internacional capaç de revisar radicalment les regles que regeixen les institucions financeres i econòmiques internacionals, regles establertes fa més de mig segle, que ignoren la realitat pròpia del Tercer món.

Prohibir l'ús dels crèdits internacionals per a la compra d'armament i apro-

fitar l'ocasió que ofereixen les negociacions sobre el desarmament perquè les economies afectades s'impliquin en transferències a favor del desenvolupament dels pobres.

—Que sigui estudiada la posada en marxa d'un sistema de control del consum d'energia, capaç de frenar el desenvolupament de formes de producció i consum que s'han revelat com a destructores de la natura i de les societats.

—Ens proposem de posar en funcionament un grup d'avaluació independent que estudiaria sistemàticament les decisions preses pels set rics i les polítiques que porten a terme. Aquest treball avaluarà les conseqüències d'aquestes decisions sobre les condicions de vida dels pobres i particularment dels més pobres.

—Estem convençuts que una revisió radical del model de desenvolupament que el Nord imposa al Sud és indispensable, i això per l'interès del Nord: no només del Sud. Tot model de desenvolupament ha de respectar la dignitat humana, les llibertats polítiques, el medi ambient, la identitat, els valor i les necessitats fonamentals dels diferents pobles; garantir a les dones les mateixes oportunitats econòmiques i socials que als homes; conduir vers una repartició equitativa dels recursos i dels poders de decisió en tots els àmbits.

—Refusarem la caritat feta a tants milions d'éssers humans que lluiten per la seva dignitat. La nostra legitimitat es troba en aquesta lluita que té el seu origen en l'esperit que va conduir a la presa de la Bastilla, a la Declaració dels Drets de l'Home. Volem una democratització de les institucions de poder.

La irrupció dels pobres a la plaça de la Bastilla fa dos-cents anys afirmà la imperiosa necessitat de transformar radicalment el sistema polític francès. La irrupció dels països i pobles més pobres en l'escena mundial afirma avui la imperiosa necessitat de transformar radicalment el sistema econòmic i polític internacional, de manera que es prenguin decisions que englobin tota la humanitat i no només una petita minoria de països rics en consens amb la totalitat dels pobles del món.

*Els subtítols són de la nostra redacció

COOPERACIÓ AMB EFIP DE CARACAS

Hem tingut entre nosaltres durant tres setmanes a Miguel Rosales i Belkis Hernández, membres d'EFIP de Caracas.

EFIP vol dir Equip de Formació, Informació i Publicacions. Va ser fundat el 1971 per un grup de joves actius en barris i sindicats. El seu treball és de promoció i organització dels col·lectius populars i de classe obrera. Els seus contactes s'estenen a les principals poblacions de Veneçuela. La seva força principal és el treball voluntari dels seus membres i de moment compten amb molt pocs recursos per a la seva tasca.

Des de fa anys hi ha hagut relació amb EFIP a través de Francesc Vera,

mallorquí que viu a Veneçuela i membre d'EFIP des de la seva fundació. Aquest estiu també una persona de CIDOB ha estat rebuda uns quinze dies per EFIP a Caracas i ha pogut posar-se en relació amb els grups de Barquisimeto i Maracaibo.

El Projecte de Cooperació Internacional Juvenil, en el qual intervenen l'àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, el Consell de la Joventut de la ciutat i CIDOB, ha subvencionat un dels viatges i ha facilitat la relació de Miguel i Belkis amb experiències d'aquí referents al camp de l'ocupació laboral, al cooperativisme, als educadors de car-

rer, a la prevenció de la droga, etc..

CIDOB vol reforçar els lligams de Cooperació amb EFIP perquè aquest pugui actuar més eficaçment en els difícils moments actuals de Veneçuela. Precisament és en aquests moments en què cal potenciar els grups com EFIP per fer front a la situació adversa i a l'extrema pobresa que envaeix a més gent.

DIRECCIÓ:

Principal a Santa Capilla, Edif. Sperandio, piso 1, oficina 1. Telf: (02) 81 08 86 Apartado 5386 Caracas 1010-A

efip

*Un proyecto para el avance
de la formación
y la organización del pueblo*

COOPERACIÓ INTERNACIONAL

DUES AMIGUES XILENES ENTRE NOSALTRES

Doris Tello i Paulina Araya són dues xilenes que han vingut a Barcelona a petició nostra. El grup de solidaritat amb Xile que continua a CIDOB la tasca de l'agermanament ha cregut important invitar-les moments abans de les eleccions xilenes que obren el camí cap a la democràcia. El seu testimoni pot ajudar la nostra societat a comprendre i sensibilitzar-se per la situació xilena. A la vegada elles presentaran la seva tasca de promoció popular a través del seu projecte CESCAL, que és un centre d'estudis i capacitació laboral en una població molt necessitada de Quilpué. Des de fa més d'un any el Grup de solidaritat ajudem aquest projecte. Heus aquí la carta que aquests dies hem enviat als amics i col·laboradors d'aquest projecte:

En nom del grup de solidaritat amb Xile t'envio aquesta comunicació.

En primer lloc agraïm el teu suport al grup durant l'any i mig d'existència que portem. Gràcies a uns quants subscriptors i a donatius rebuts hem pogut aju-

dar el projecte CESCAL de Quilpué (734.000 ptes.) i també al «Servicio de promoción cultural: Ten Ten Vilu» de Valparaíso (150.000 ptes).

Et comunico que ben aviat tindrem entre nosaltres a Doris Tello i a Paulina Araya de l'equip del «Centro de educación y capacitación laboral» (CESCAL). Arribaran a Barcelona els primers dies de novembre. En la seva estada tindran contacte amb experiències ocupacionals, educatives i de formació professional d'aquí. A la vegada oferiran la seva informació i vivències del moment actual social i polític de Xile i del seu treball en el projecte de CESCAL, als grups i entitats que ho desitgin. Si creus convenient organitzar algun acte en aquest sentit en la teva localitat o associació on participes, posa't en contacte amb el nostre grup (telefonar els matins a CIDOB, departament de Cooperació: 302 64 95).

Per la nostra part t'invitem a la reunió que farem amb Doris Tello i Paulina Araya al local de CIDOB el divendres dia 10 de novembre a les 7,30 de la tarda.

Ens agradaria molt poder comptar amb la teva participació en aquesta trobada per expressar tots junts la nostra amistat i germanor amb el poble de Xile i perquè sigui ocasió de donar un nou impuls a les tasques de cooperació entre nosaltres.

T'esperem. Fins aviat, cordialment.

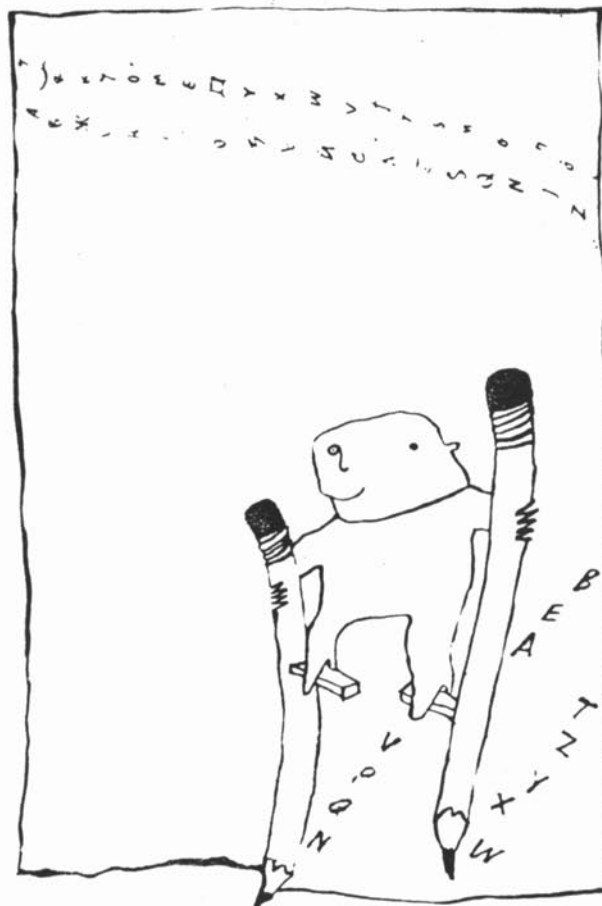
Francesc Puig

Si vols rebre més informació i tenir relació amb nosaltres sobre aquest i altres projectes, ens ho comuniqués per carta, telèfon o visita.

Pots ingressar la teva aportació a:

Caixa de Barcelona
Oficina Central, Diagonal, 530
08006 Barcelona
C/C núm. 0009481-40-1

o enviant un xec a nom de CIDOB, a la nostra adreça.

1990 AÑO INTERNACIONAL DE LA ALFABETIZACIÓN

L'ANY 1990 ÉS L'ANY INTERNACIONAL DE L'ALFABETITZACIÓ

L'ONU ha declarat l'any vinent com a l'any Internacional de l'alfabetització. L'organització encarregada de realitzar les tasques d'aquest any dedicat a l'alfabetització és la UNESCO. Es tracta de donar un nou impuls a les activitats que els Estats, les organitzacions internacionals, entitats diverses i grups actius en les societats, dediquen a l'alfabetització.

Els objectius principals de l'any 1990 per a l'alfabetització s'han de centrar, a parer de la mateixa UNESCO, en activitats dirigides a les zones rurals i als barris perifèrics urbans. Això forma part de la lluita contra l'exclusió econòmica, social i cultural de les classes més populars. I cal, així mateix, augmentar la participació activa popular en els esforços per combatre l'analfabetisme.

El cartell escollit expressa que la capacitat de llegir i escriure obre a les persones noves perspectives sobre la vida i el món que les envolta.

CURS DE METODOLOGIES I TÈCNiques DE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL

45 participants van assistir al curs sobre cooperació celebrat el mes d'octubre passat amb un total de 28 hores lectives que va dirigir Joseph Theunis, antic secretari general de l'ONG holandesa NOVIB, expert i consultor internacional sobre cooperació i desenvolupament.

El curs es va plantejar amb la intenció que fos d'utilitat pràctica tant en l'adquisició de coneixements i metodologies per les accions de cooperació, com per trobar camins de veritable diàleg amb el Tercer Món i les seves conseqüències en la nostra pròpia societat. El curs es va plantejar d'aquesta forma:

1. Anàlisi de set projectes i percepció d'aquests per part de les poblacions d'Amèrica, l'Àfrica i l'Àsia.

2. Factors que han d'entrar en l'avaluació dels projectes.

3. La relació dels projectes de cooperació amb l'educació al desenvolupament en la nostra societat.

Al llarg d'aquestes sessions el professor Theunis ha traspassat als participants una mica de la seva dilatada experiència en el camp de la cooperació internacional. Una de les principals con-

clusions del curs va ser la diferent concepció del desenvolupament que tenen les ONG del nord i les del sud. En aquest sentit vam analitzar 7 projectes a l'Àsia, Amèrica Llatina i l'Àfrica, que mostren la perspectiva integral i global de moltes ONG del sud, que tant treballen per a una acció de desenvolupament econòmic, com per a la formació de quadres, com per a la promoció dels drets humans i la cultura pròpia. El professor Theunis també va voler incidir particularment en aquells factors que configuren les mentalitats i els estils de vida de la població, com per exemple el fenomen religiós, anàlisi complexa però que permet una actitud de diàleg i per tant de cooperació entre els pobles.

Un aspecte no menys destacable del curs va ser les constants referències a l'evolució que han sofert les ONG des que van sorgir un cop acabada la II Guerra Mundial. Això ha permès a molts participants de conèixer millor els orígens de la cooperació, i disposar d'uns punts de referència del procés europeu per tal de poder judicar l'actual situació de la cooperació espanyola.

PROPER CURS DE FORMACIÓ PER A COOPERANTS I VOLUNTARIAT INTERNACIONAL

El febrer vinent començarà a CIDOB un curs de 24 sessions. Es faran els dimarts, dimecres i dijous de 6'30 a 8'30.

Els seus objectius són introduir els assistents al curs en les nocions que fan comprendre les qüestions del Desenvolupament del Tercer Món i promoure la reflexió sobre la Cooperació Internacional i les seves modalitats.

Intervindran diversos experts i antics cooperants. El curs està coordinat per Xavier Prats, enginyer forestal, conseller de la FAO.

Per a més informació i per a inscripcions adreceu-vos a la seu de CIDOB durant el mes de gener.

UNA EXPERIÈNCIA CONCRETA

La cimera dels 7 països més desenvolupats celebrada a París el propassat juliol, va tenir com a contrapartida la cimera de 7 països entre els més pobres. Aquesta iniciativa llançada per AGIR ICI i CEDETIM, ONG's franceses, amb el suport de la Lliga internacional dels drets i l'alliberació dels pobles, tenia com a objectiu dir NO a l'hegemonia dels 7 més rics sobre l'economia mundial.

CIDOB va recollir aquesta iniciativa i va engrescar un grup de joves, interessats en el tema, a formar un grup de suport per tal de contribuir a la difusió a casa nostra d'aquest esdeveniment i a més a més, organitzar una anada col·lectiva a la celebració de París, el dia 15 de juliol.

El resultat del treball d'aquest grup, es va cristal·litzar amb l'anada de 55 joves a París. Alguns i algunes pertanyien o col·laboraven amb les ONG's de casa nostra (Plenty, Educació sense Fronteres, Medicus Mundi, Racó del TM, Campaña MIV 1%, Comitè Oscar Romero, Intermón, Coordinadora de grups

de TM, MÓN-3, Casa de Nicaragua, Metges sense Fronteres) i a la JOBAC; d'altres eran joves professionals de la sanitat que havien participat en algun projecte a l'Àfrica.

No tothom era de Barcelona ciutat, hi havia gent de Cornellà, Esplugues i l'Hospitalet; Calella, Badalona i Mataró; Sta. Coloma de Gramenet; Vilafranca del Penedès; Tarragona i Lleida.

El grup va disposar del divendres dia 14 per poder observar els diferents actes que la ciutat de París oferia per a celebrar el bicentenari de la Revolució Francesa.

El dissabte a les 10 del matí a la Sala de la Mutualitat s'inicia la contra-cimera amb una assistència entre 2.000 i 3.000 persones procedents de Suïssa, Itàlia, Canadà, Bèlgica, Anglaterra i membres de nombroses organitzacions franceses, a més a més de la «representació de Barcelona» tal com ens anomenava l'equip responsable de l'organització. Val a dir, que n'era la més nombrosa d'entre les estrangeres.

Entre els mitjans de comunicació,

presentes al llarg de tota la jornada, vam detectar la presència de TVE que es va interessar pels motius de la nostra assistència a la cimera.

Els 7 testimonis que representaven a: Filipines, Brasil (indis), Burkina Faso, Bangladesh, Zaire i Haití van exposar la situació dels seus països respectius sobre el subdesenvolupament, la misèria i el deute extern.

Les exigències bàsiques que reclamen, van quedar palesades en els 10 punts que recull la declaració final que va ser lliurada com a cloenda, als representants de la cimera econòmica.

Un acte d'aquestes característiques en les circumstàncies actuals, no pot arribar més enllà del llinar del testimonial, però contribueix a la sensibilització de l'opinió pública vers el tema del mal desenvolupament o millor dit, del mal repartiment dels recursos.

Conxita Comamala Espona
Responsable grup de suport

CURS DE METODOLOGIES I TÈCNiques DE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL

45 participants van assistir al curs sobre cooperació celebrat el mes d'octubre passat amb un total de 28 hores lectives que va dirigir Joseph Theunis, antic secretari general de l'ONG holandesa NOVIB, expert i consultor internacional sobre cooperació i desenvolupament.

El curs es va plantejar amb la intenció que fos d'utilitat pràctica tant en l'adquisició de coneixements i metodologies per les accions de cooperació, com per trobar camins de veritable diàleg amb el Tercer Món i les seves conseqüències en la nostra pròpia societat. El curs es va plantejar d'aquesta forma:

1. Anàlisi de set projectes i percepció d'aquests per part de les poblacions d'Amèrica, l'Àfrica i l'Àsia.

2. Factors que han d'entrar en l'avaluació dels projectes.

3. La relació dels projectes de cooperació amb l'educació al desenvolupament en la nostra societat.

Al llarg d'aquestes sessions el professor Theunis ha traspassat als participants una mica de la seva dilatada experiència en el camp de la cooperació internacional. Una de les principals con-

clusions del curs va ser la diferent concepció del desenvolupament que tenen les ONG del nord i les del sud. En aquest sentit vam analitzar 7 projectes a l'Àsia, Amèrica Llatina i l'Àfrica, que demostren la perspectiva integral i global de moltes ONG del sud, que tant treballen per a una acció de desenvolupament econòmic, com per a la formació de quadres, com per a la promoció dels drets humans i la cultura pròpia. El professor Theunis també va voler incidir particularment en aquells factors que configuren les mentalitats i els estils de vida de la població, com per exemple el fenomen religiós, anàlisi complexa però que permet una actitud de diàleg i per tant de cooperació entre els pobles.

Un aspecte no menys destacable del curs va ser les constants referències a l'evolució que han sofert les ONG des que van sorgir un cop acabada la II Guerra Mundial. Això ha permès a molts participants de conèixer millor els orígens de la cooperació, i disposar d'uns punts de referència del procés europeu per tal de poder judicar l'actual situació de la cooperació espanyola.

PROPER CURS DE FORMACIÓ PER A COOPERANTS I VOLUNTARIAT INTERNACIONAL

El febrer vinent començarà a CIDOB un curs de 24 sessions. Es faran els dimarts, dimecres i dijous de 6'30 a 8'30.

Els seus objectius són introduir els assistents al curs en les nocions que fan comprendre les qüestions del Desenvolupament del Tercer Món i promoure la reflexió sobre la Cooperació Internacional i les seves modalitats.

Intervindran diversos experts i antics cooperants. El curs està coordinat per Xavier Prats, enginyer forestal, conseller de la FAO.

Per a més informació i per a inscripcions adreceu-vos a la seu de CIDOB durant el mes de gener.

UNA EXPERIÈNCIA CONCRETA

La cimera dels 7 països més desenvolupats celebrada a París el propassat juliol, va tenir com a contrapartida la cimera de 7 països entre els més pobres. Aquesta iniciativa llançada per AGIR ICI i CEDETIM, ONG's franceses, amb el suport de la Lliga internacional dels drets i l'alliberació dels pobles, tenia com a objectiu dir NO a l'hegemonia dels 7 més rics sobre l'economia mundial.

CIDOB va recollir aquesta iniciativa i va engrescar un grup de joves, interessats en el tema, a formar un grup de suport per tal de contribuir a la difusió a casa nostra d'aquest esdeveniment i a més a més, organitzar una anada col·lectiva a la celebració de París, el dia 15 de juliol.

El resultat del treball d'aquest grup, es va cristal·litzar amb l'anada de 55 joves a París. Alguns i algunes pertanyien o col·laboraven amb les ONG's de casa nostra (Plenty, Educació sense Fronteres, Medicus Mundi, Racó del TM, Campaña MIV 1%, Comitè Oscar Romero, Intermón, Coordinadora de grups

de TM, MÓN-3, Casa de Nicaragua, Metges sense Fronteres) i a la JOBAC; d'altres eran joves professionals de la sanitat que havien participat en algun projecte a l'Àfrica.

No tothom era de Barcelona ciutat, hi havia gent de Cornellà, Esplugues i l'Hospitalet; Calella, Badalona i Mataró; Sta. Coloma de Gramenet; Vilafranca del Penedès; Tarragona i Lleida.

El grup va disposar del divendres dia 14 per poder observar els diferents actes que la ciutat de París oferia per a celebrar el bicentenari de la Revolució Francesa.

El dissabte a les 10 del matí a la Sala de la Mutualitat s'inicia la contra-cimera amb una assistència entre 2.000 i 3.000 persones procedents de Suïssa, Itàlia, Canadà, Bèlgica, Anglaterra i membres de nombroses organitzacions franceses, a més a més de la «representació de Barcelona» tal com ens anomenava l'equip responsable de l'organització. Val a dir, que n'era la més nombrosa d'entre les estrangeres.

Entre els mitjans de comunicació,

presentes al llarg de tota la jornada, vam detectar la presència de TVE que es va interessar pels motius de la nostra assistència a la cimera.

Els 7 testimonis que representaven a: Filipines, Brasil (indis), Burkina Faso, Bangladesh, Zaire i Haití van exposar la situació dels seus països respectius sobre el subdesenvolupament, la misèria i el deute extern.

Les exigències bàsiques que reclamen, van quedar palesades en els 10 punts que recull la declaració final que va ser lliurada com a cloenda, als representants de la cimera econòmica.

Un acte d'aquestes característiques en les circumstàncies actuals, no pot arribar més enllà del llinard del testimonial, però contribueix a la sensibilització de l'opinió pública vers el tema del mal desenvolupament o millor dit, del mal repartiment dels recursos.

Conxita Comamala Espona
Responsable grup de suport

CAMBOTJA

MÉS TARD O MÉS D'HORA UNA NEGOCIACIÓ NECESSÀRIA

El fracàs de la conferència de París sobre Cambotja, que tingué lloc el darrer mes d'agost, en la qual participaren els principals responsables de la política exterior dels Estats Units, la Unió Soviètica, la Xina i també el secretari general de l'ONU, ha estat evident. El que semblava que havien de ser les definitives negociacions per a la solució del conflicte no ha arribat a bon fi; després de tants anys de guerra, el legítim govern de Cambotja amb l'ajuda i col·laboració del Vietnam ha aconseguit de mantenir la seva integritat territorial i també les seves conquestes en el terreny social i polític malgrat l'anòmala situació que comporta un conflicte d'aquest tipus.

Després d'un any i mig de converses de pau que no varen donar resultats positius, el darrer mes de juliol semblava que s'obrien noves expectatives envers una possible solució del conflicte puix que s'hi afegia la promesa d'una retirada dels contingents militars del Vietnam del territori de Cambotja que hauria d'ésser acomplida els darrers dies del mes de setembre. La conferència internacional s'inicià el trenta de juliol i despertava certes esperances per a donar fi a un dels grans conflictes regionals encara no resolt i que seria una prova més de l'actual situació de tensió internacional. Hi participaren els ministres d'afers exteriors, amb la col·laboració del secretari general de l'ONU, els cinc membres permanents del Consell de Seguretat: URSS, EEUU, Regne Unit, França i Xina, a més dels sis països de l'Associació de Nacions del Sud-est Asiàtic: Brunei, Indonèsia, Malàisia, Filipines, Singapur i Tailàndia. I en representació dels països no alineats: Austràlia, el Japó, l'Índia, el Canadà, Vietnam, Laos, Cambotja i Zimbabue. França i Indonèsia varen presidir els treballs que es desenvoluparen en comissions. La delegació unificada de Cambotja estava formada pels caps dels tres grups contra-revolucionaris que s'enfronten al poble de Cambotja. El més fort d'ells és el dels Khmers Roigs de Pol Pot al qual representava Khieu Sampan, responsable directe de la matança de més d'un milió de persones durant el període 1975-1979, el qual comptava amb el suport directe militar, polític i econòmic del govern de la República popular de Xina: Khieu Sampan dirigeix en nom de Pol Pot, aproximadament 35.000 guerrillers que en aquests moments representen la principal força de la resistència i així mateix és ministre d'afers exteriors del Govern de Coalició de Kampuchea Democràtica (GCKD).

Els altres dos grups, més petits, però amb un pes també important, són els encapçalats per l'antic príncep Norodom Sihanuk, home clau de la solució preconitzada per l'Assemblea General de l'ONU del novembre de 1988 víctima d'un cop d'estat pro nord-americà l'any 1970 i que actualment és recolzat pels 12.000 homes de l'Exèrcit Nacional Sihanukista i que presideix el GCKD reconegut per l'ONU. El darrer grup és el del Front Nacional d'Alliberament del Poble Khmer al qual representa Son Sann, primer ministre del GCKD que controla uns milers d'homes armats del seu moviment de dreta nacionalista i pro nord-americà. El quart membre d'aquesta delegació és el primer ministre del Govern de Cambotja, que compta amb el suport del poble de Cambotja i dels 60.000 homes de l'exèrcit regular; el seu govern és reconegut per tots els països del bloc socialista.

Els Khmers Roigs han estat i són el principal punt de divergència entre el govern de Cambotja i Norodom Sihanuk; fins ara Phnom Penh s'ha negat a negociar amb els seguidors de Pol Pot, condició que ha estat exigida per Sihanuk per segons ell evitar la nova guerra civil que preveu en donar solucions que no incloguin els Khmers en l'acord. Des de 1987 Sihanuk s'ha entrevistat en cinc ocasions amb el primer ministre de Cambotja, però solament en l'anterior a la conferència hi han participat els Khmers roigs. En la tercera ronda negociadora s'hi va incorporar el líder dretà. Acceptada la inevitabilitat de la presència dels Khmers, les diferències entre el govern i les forces contra-revolucionàries se centren en la formació d'un govern d'unitat nacional suficientment fort per a impedir una tornada al poder de la guerrilla de Pol Pot, el qual segueix tenint el suport de la Xina.

4 problemes per Sihanuk

En el transcurs de la conferència internacional varen quedar ben clares les posicions dels tres grups del govern de coalició (GCKD) i la del govern de Phnom Penh. Per a Sihanuk el principal problema era l'agressió, l'ocupació militar, la colonització, i la vietnamització. La seva proposta es basava en la integració de les quatre bandes en un govern d'unió nacional que donés pas a una solució global supervisada internacionalment en què aquest nou govern d'una Cambotja neutral i no alineada ocupés l'escó de l'ONU que ara ocupa el GCKD; per altra banda cal afegir que s'oposava a l'alt el foc immediat. Per part del govern de Cambotja, Hun Sen, davant la necessitat de donar una sortida pacífica a una guerra en la qual la solució militar no es mostra gens efectiva i que està essent una pèrdua constant de vides humanes i uns esforços econòmics improductius, ha ofert una proposta clara de diàleg en la qual queda ben explicat que el govern de Cambotja està disposat a compartir el poder i a realitzar eleccions lliures i democràtiques quan hi hagin les condicions reals per a fer-ho. Cal dir que una primera prova de bones intencions en aquest procés ha estat la decisió de prescindir de l'ajut de les tropes internacionalistes del Vietnam, la retirada de les quals va acabar els darrers dies del mes de setembre. El principal obstacle que impedeix una solució positiva de la negociació és el que es desprèn de l'exigència de la participació dels Khmers Roigs en un futur govern del país; per una banda és lògic que el govern de Cambotja, que en aquests moments representa el pensament del poble, refusi d'acord amb les més mínimes normes de conducta del dret internacional i d'ètica la participació de la facció

Combotja envoltada d'un veïns a vegades hostils

dels Khmers Roigs en un futur govern, d'unes bandes que produïren un veritable genocidi que va ésser denunciat per tot el món com un holocauste de més d'un milió de morts. També pel que fa a la resistència és clar que pretén oblidar el gran perill que suposen els Khmers Roigs ja que per una banda és el grup que rep el màxim suport de la Xina de qui ells també reben ajuda i per tant no en poden ésser descavalcats ja que la seva supervivència seria perillosa per la poca importància que comporten. Hun Sen també es nega a dissoldre les forces militars de les quals en aquest moment disposa, ja que creu que podria donar pas a una nova guerra civil i a noves accions criminals dels Khmers.

Malgrat totes les reunions preparatòries i l'àmplia participació diplomàtica, la conferència mundial sobre Cambotja ha estat un fracàs i pot agreujar la situació bèl·lica en aquest indret.

Terror Khmer

La temàtica central del problema de Cambotja és la guerrilla dels Khmers Roigs que tot i haver transcorregut deu anys a partir dels quatre que tingueren el poder, el poble no ha pogut oblidar i és més, experimenta vertader pànic davant de la possibilitat que es pugui tornar a una situació igual a la patida; és una experiència que encara volta pel cap dels cambotjans. La degradada guerra civil que ha sofert des que l'exèrcit vietnamita desplaçà la guerrilla als reductes fronterers, ha estat mantinguda i avui reviscolada amb l'ajuda de la Xina, Tailàndia i els Estats Units i per tant esperant obtenir el poder. És curiós l'interès d'algunes nacions per afavorir la supervivència d'aquest grup guerriller clarament significat en la seva utilització del poder. El suport que s'ha donat als Khmers Roigs per algunes de les delegacions, no precisament comunis-

tes, en el si de la conferència ha estat un espectacle que contradeia clarament la seva significació política i ideològica; tots els mitjans han semblat encertats i adequats per refusar tot el que podia venir de Cambotja, Vietnam i la Unió Soviètica. És evident que la diplomàcia occidental, més clarament la dels Estats Units, ha actuat dins d'una mateixa línia envers els règims de tipus comunista; podem trobar paral·lismes amb el cas d'Afganistan; l'enderrocament d'un govern comunista per un altre més alineat a l'esquerra i la seva fallida envers el primer ha posat en front de la defensa d'actituds més avançades a potències i països gens compromesos amb l'alliberament dels països subdesenvolupats. També ha estat descarat el discurs que s'ha vingut repetint en el decurs dels darrers anys, en el qual es denuncia el genocidi de Pol Pot.

Durant els últims deu anys Cambotja s'ha dotat d'una administració, d'un

RELACIONS INTERNACIONALS

exèrcit, d'una economia que intenta des d'un punt de vista el més pràctic possible encaminar el país cap a un progrés i una estabilitat necessàries.

D'això no se n'ha fet esment, els únics arguments per a justificar aquesta estranya aliança Sihanuk, khmers Roigs i FNLPK, ha estat l'acusació constant a l'actual govern de colonització vietnamita, tàctica que en el fons deu amagar la repugnància de tenir al costat els qui foren autors de les atrocitats Khmers, una de les més terribles matances d'aquest segle.

Retirada vietnamita

El que sí és cert és que les tropes vietnamites ja han tornat al Vietnam, aquesta decisió ha provocat un allau de suposicions en torn de la possible capacitat real de resistència del poble cambotjà i de l'exèrcit enfront dels guerrillers Khmers; no han faltat raonaments molt semblants als que es dugueren a terme a principis d'any envers el problema afganès amb la retirada de les tropes soviètiques. Està clar que són moltes les vegades que els desigs no tenem res a veure amb la realitat dels fets i quan es veuen les tropes a les rodalies dels centres estratègics, és més un desig que una realitat; és per això que diferents fronts informatius i algun que altre personatge veuen clara ja la desfeta de les forces armades de Cambotja sense passar per una solució negociada. És inútil en aquest indret no arribar a una solució que no sigui negociada, cal afegir que la realitat del tema és que el rerafons del problema és donar, com així ha estat, ajudes humanitàries per part dels Estats Units i d'altres països occidentals, consolidar el lloc dels Khmers Roigs a l'ONU. L'ajuda directa l'ha donada la Xina i Tailàndia amb les armes, és a dir, sangonejar el Vietnam de Cambotja per així aconseguir els mateixos resultats en les dues nacions; els vertaders objectius no s'han complert ni s'ha possibilitat el sorgiment de focus de resistència no comunista.

Enric Crusat de Abaria

CRONOLOGIA

1975			
17 abril	Caiguda de Phnom Penh a les mans dels Khmers Roigs.	9 juliol	Es forma un «govern de coalició» anti-vietnamita presidit per Sihanuk i Son Sann com cap de govern, i afers exteriors Khieu Sampan.
30 abril	Caiguda de Saigon; a partir d'ara Ho-Chi-Minh.		
1976		1985	
febrer	Denuncia del genocidi a la premsa mundial.	14 gener	Hun Sen primer ministre.
abril	Aprovada la nova constitució.	gener-febrer	Ofensiva vietnamita contra Khmers Roigs. Hanoi anuncia la retirada de les tropes pel 1990.
14 abril	Sihanuk renuncia a la direcció de l'estat en Khieu Sampan; Pol Pot cap de Govern.	16 agost	
1977		1987	
31 desembre	Trencament de relacions diplomàtiques amb el Vietnam. Atac de les tropes vietnamites a Cambotja.	1 octubre	Phnom Penh es declara disposat a negociar amb les tres faccions resistents.
1978		29 novembre	20.000 soldats vietnamites són repatriats.
5 febrer	Proposta de pau per part del Vietnam.	2-4 desembre	Primera reunió Hun Sen amb Sihanuk.
maig	Intent de cop d'estat a Phnom Penh.	1988	
25 desembre	Fi de l'ofensiva vietnamita.	20-21 gener	Reunió Hun Sen Sihanuk
1979		1 juliol	Xina proposa un pla de pau.
7 gener	Caiguda de Phnom Penh-Consell Revolucionari dirigit per Ieng Sary.	27 juliol	Reunió Hun Sen-Sihanuk
23 març	Firma tractat d'amistat entre Laos i Cambotja.	1989	
21 setembre	L'assemblea general de l'ONU confirma als Khmers Roigs com representants de Kampuchea 1982.	25 juliol	Reunió d'Hu Sen amb les tres faccions de Cambotja.
		25 juliol	Inici de la conferència de París.
		26 setembre	Fi de la presència del Vietnam a Cambotja.
		25 octubre	Activitat guerrillera dels Khmers Roigs.

Nicaragua

DEU ANYS DE SANDINISME, DEU ANYS D'INTERVENCIÓ NORD-AMERICANA

Nicaragua ja ha complert 10 anys de poder popular, recorregut en el qual el govern sandinista ha hagut de procedir a la reconstrucció nacional, i a la vegada fer front a la Contra i a totes les ingerències dels Estats Units i dels països de l'àrea centramericana. Deu anys després sembla que s'obre una nova etapa; el desmantellament de la contrarevolució i l'èxit de la cimera de Tela fan pensar que per fi els governants centramericans donen per acabat un llarg trajecte d'intervencionisme nord-americà antisandinista. Això no vol dir que altres formes de pressió hagin desaparegut, a tres anys de l'Acta de Contadora; la tasca ha estat dura però profitosa no sols per l'aconseguit dels acords sinó també perquè d'una manera o altra ha transformat l'actitud d'algunes nacions de la zona.

Efectivament s'està posant fi a la història que s'inicia poc després de la conquesta del poder per la revolució sandinista, el 19 de juliol de 1979. La creació dels tres grups contrarevolucionaris formats per més de deu mil ex-guardies somocistes que s'organitzaren sota els noms d'Exèrcit d'Alliberament Nacional, Aliança Democràtica Nicaraguëna i Legió 15 de Setembre. L'any 1980 coincideix amb petites diferències amb els dos períodes presidencials del president Reagan. Un any després els tres grups opositors són unificats per l'Agència Central d'Intel·ligència dels Estats Units (CIA). No va ésser massa fàcil aquesta tasca puix que tot i haver-se materialitzat en la Força Democràtica Nicaraguëna (FDN), les diferències i rivalitats han estat al llarg del temps un continu desgavell que ha deixat al descobert els baixos interessos que la movien.

Han estat nou anys de finançament de l'anomenada Contra, preparació en el seu inici i entrenament en el mateix Miami i també a Hondures, a la qual no han estat aliens els assessors militars argentins. L'etapa de desenvolupament tàctic intensiu va iniciar-se l'any mil nou-cents vuitanta-dos; no va tardar massa en constituir-se l'estat major de la contra amb prop de cinc mil contras. Serà l'any vuitanta cinc quan es logra una estructura d'exèrcit d'uns onze mil homes però això sí amb una considerable diferència envers els trenta que s'havien previst a Washington. Davant d'aquesta situació el govern sandinista degué mobilitzar els joves en el Servei Militar Patriòtic. L'Exèrcit Popular Sandinista inicià la seva primera gran acció armada el vuitanta-sis; després n'han seguit

d'altres que han lograt reduir en poc més de sis mil contras l'FDN. El balanç econòmic de l'ajut a la contra des de la primera tramesa el desembre de 1981, fins el quatre de febrer de l'any passat, quan el congrés nord-americà va negar la seva continuació ve a ésser d'uns mil cinc-cents milions de dòlars. Fou entre el 6 i el 17 de març quan l'exèrcit antisandinista rebé la més greu desfeta que els porta a tenir les primers converses directes amb el govern.

Cimera de Tela

Durant els dies cinc, sis i set d'agost passat els cinc presidents centramericans es reuniren en el port hondureny de Tela situat a la costa est d'aquest país; les discussions es varen centrar sobre les possibilitats reals d'arribar a una nova situació de pau en aquesta regió, la desmobilització de les guerrilles del Salvador, el destí final de la Contra i també el procés democratitzador intern de Nicaragua. El resultat final d'aquestes converses es materialitzà en l'aprovació de dos documents bàsics: per una banda la «Declaració de Tela» i per l'altra el «Pla conjunt per a la desmobilització, repatriació o reubicació voluntària dels Contras»; a més la Secretaria d'Afers Exteriors d'Hondures va enviar una carta dirigida a l'Organització de les Nacions Unides en la qual se sol·licitava la creació d'una Força Internacional de Pau que s'encarregaria excepcionalment d'aturar l'ús del territori hondureny per forces irregulars hostils als països veïns.

La «Declaració de Tela» es resol en nou acords: el primer, directament lligat

al «Pla Conjunt», és el compromís de promoure totes aquelles accions que vagin dirigides a fer complir els punts cinc i sis de l'acord d'Esquipulas a fi i efecte d'evitar la utilització del propi territori per desestabilitzar els governs de la regió. Amb aquest interès s'acorda signar el «Pla conjunt per a la desmobilització, repatriació o reubicació voluntària de la Contra», en el qual queda clarament definida aquesta qüestió com de caràcter obligatori, en la qual els cinc presidents es comprometen, recordant les anteriors cimeres, així com la resolució 637 presa pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides el darrer vint-i-set de juliol, a afavorir la solució convinguda de les diferències que puguin sorgir entre les nacions de la regió i per tant es dona suport a l'acord entre Hondures i Nicaragua en relació al procés presentat per l'última contra la primera en la Cort Internacional de Justícia de La Haia. Aquest acord extrajudicial es firmà també a Tela pels dos governs en el qual es decideix congelar-lo, i retirar-lo si es compleix el compromís per part de Tegucigalpa en la desmobilització de la Contra Nicaraguëna.

El tercer punt es refereix a l'assistència per a la desmobilització voluntària dels integrants del «Front Farabundo Martí para la Liberación Nacional» del Salvador (FMLN).

Desig d'aprofundiment en els processos de democratització de la zona.

La creació d'una «Comisión Internacional de Apoyo y Verificación» (CIAV) abans del sis de setembre, de la qual formarien part el secretari general de les Nacions Unides i de l'Organització dels Estats Americans o bé els seus representants. Aquesta decisió inicia un me-

RELACIONS INTERNACIONALS

canisme que es durà a terme en comú pels cinc governs signants, amb el clar propòsit de concloure la desmobilització de la Contra en un temps determinat i en principi es parla de tres mesos. Aquesta decisió comporta lliurar a la Comissió internacional les armes i tots els equips de guerra de tots els integrants de la contra nicaragüenca i a més el desmantellament de totes les bases situades a territori hondureny; també es contempla la presència d'observadors internacionals a la frontera d'Hondures i Nicaragua i d'una força de pau de l'ONU per a garantir la seguretat.

La Declaració inclou també la condemna al tràfic i ús de drogues, així com el compromís de promulgar lleis al respecte, la reiteració de la importància que té el Parlament Centramerica i la confirmació de la convocatòria per què la Comissió Centramerica de l'Àmbient es reuneixi a fi d'iniciar les seves tasques.

Cal afegir que no es contempla al «Plan Conjunto» l'obligació del govern de Nicaragua d'establir negociacions directes amb la direcció de la Contra per la seva desmobilització.

L'entorn

Durant la vigília de la cimera es va arribar a un acord, entre el govern sandinista i els vint-i-un partits del país, després d'un debat molt intens en el qual es va fer una crida conjunta de totes les forces polítiques d'oposició interna al Front sandinista i al govern de Nicaragua dirigida als presidents centramericans perquè aprovessin la desmobilització de la Contra de conformitat als an-

terior acords de la quarta cimera de la Costa del Sol del Salvador i també es demanava als governs amb interessos a la regió que s'abstinguessin de totes les activitats incobertes en el procés electoral per a les pròximes eleccions del mes de febrer. Per part del govern sandinista s'han donat les facilitats necessàries als partits de l'oposició per a participar a la campanya electoral així com la garantia d'una àmplia presència d'observadors internacionals i dels partits en les meses electorals. Tot aquest conjunt de fets ha deixat sense arguments la reticència a procedir a la desmobilització de la Contra.

No han faltat les pressions del secretari d'Estat de la Casa Blanca envers els firmants de la Declaració i del Pla Conjunt; s'insistí en que era poc adequada la posició que estaven a punt de prendre els presidents centramericans i de la necessitat de mantenir un exèrcit contrarrevolucionari, ja que aquest seria l'única garantia per a unes eleccions lliures i democràtiques a Nicaragua.

Els Estats Units davant d'aquests esdeveniments han procurat treure importància als acords establerts i pretenen mantenir la guerra mitjançant la substitució de l'ajuda financera i logística que fins ara ha proporcionat, per una actitud encoberta en els dos terrenys. Aquesta positura pretén eludir la voluntat expressada a la cimera. Els mateixos dirigents de la contra, a través d'Enrique Bermúdez, varen informar dies després de la seva decisió de no lliurar les armes, la reunió que varen tenir amb els delegats de la «Comisión Internacional de Apoyo y Verificación» i fixaren condicions per a la seva desmobilització, la democratització absoluta de Ni-

caragua i la desaparició de l'exèrcit sandinista. Amb aquesta actitud pretenen ésser un element de pressió fins el febrer de mil nou-cents noranta amb l'afany de fer el paper de garant del procés electoral. Sembla clar que les intencions són de repatriar-se si les eleccions donen la victòria a l'oposició o bé mantenir-se en l'actual positura bel·lica.

La perspectiva política centramerica ha canviat després de la declaració de Tela en contraposició a un projecte militar nord-americà que fins ara s'ha demostrat incapaç d'aconseguir les seves fites malgrat la potència econòmica que representa, que s'ha hagut de valer d'un exèrcit de mercenaris, que sols ha servit per empitjorar les condicions de vida de Nicaragua i d'Honduras, però que ha evidenciat que d'un temps ençà el concepte de Centramerica com a pati interior del veí del nord comença a desaparèixer.

El camí és ple de dificultats i entrebancs: les negatives de les forces armades d'Hondures a col·laborar en la missió de l'ONU en detalls tan insignificants com facilitar el desplaçament als sectors fronterers amb Nicaragua i El Salvador, inclosa la justificació del president Azcona d'aquesta positura, les declaracions del vice-president Quayle en la Convenció de veterans de guerra a Las Vegas en la qual es refermava en que es continués pressionant amb l'ajuda als Contra «fins i tot si es creu convenient després de les eleccions». Les declaracions a la ràdio del president d'Hondures «si els contres no se'n volen anar no és un problema d'Hondures», les darreres accions guerrilleres, la infiltració en les últimes setmanes de més de mil cent mercenaris des de les seves bases en territori d'Hondures en direcció cap a les regions cinquena i sisena del territori de Nicaragua, en són una mostra. Fent front a les agressions de la Contra, el govern de Nicaragua ha decidit trencar la treva que de forma unilateral venia mantenint des de fa gairebé divuit mesos; no obstant, a fi de poder enfortir les decisions preses a Tela ha convocat una reunió per als primers dies del mes de novembre entre Hondures, Nicaragua i la representació de la Contra per tal d'aprovar els aspectes logístics i tècnics del retorn al país de les persones vinculades a l'activitat contra, i es referma una vegada més amb independència de l'actitud que puguin tenir les forces mercenàries en garantir la bona marxa del procés electoral i que en la mesura que es materialitzi la desmobilització de la Contra restablir novament la declaració unilateral d'alt el foc que s'havia portat a efecte des del mes de marc de l'any passat.

Nicaragua entre dos mars i dos fronts: el sandinista i el d'ocupació nord-americana

Enric Crusat de Abaria

LA CONFERÈNCIA DEL RELLANÇAMENT

Hom espera que després de l'última conferència dels no-alineats, celebrada a Belgrad, sorgeixi un impuls que revitalitzi aquest moviment. La divisió interna i l'enquistament d'alguns conflictes regionals, però, fan difícil el relleu del no-alineament.

La conferència al més alt nivell de Belgrad ha tancat un cercle en l'evolució històrica del no-alineament. Iugoslàvia, en acceptar la presidència, va marcar-se entre d'altres objectius la modernització del moviment. En el desenvolupament i declaració final d'aquesta conferència s'ha fet palès un major pragmatisme que contrasta amb la retòrica de la conferència al més alt nivell de Harare (1986).

Belgrad 1989 és, doncs, un punt d'inflexió en la marxa dels no-alineats. El clima de tensió regnant a la dècada dels seixanta, moment del seu naixement, s'ha suavitzat parcialment. Els no-alineats ho han comprès i tot i que mantenen la bondat de la seva existència, veuen la necessitat d'un canvi d'orientació. L'àmbit econòmic va desplaçant a poc a poc l'àmbit polític. A Belgrad es va tornar a discutir sobre l'estancament econòmic del Tercer Món i es defensà un intent de traslladar el clima de distensió política al camp econòmic. No obstant això, moltes veus disconformes dins del moviment s'oposen a que es produeixi un abandonament de la ideologia i de la retòrica tercermundista que fins ara els ha caracteritzat.

alt nivell passada. Nicaragua i Indonèsia desitgen aconseguir, des d'aleshores, la presidència. Independentment dels diferents suports que susciten els seus règims polítics, ambdós candidats tenen en contra, segons la resta de les nacions, el deteriorament dels drets humans que es produeix al seu interior. La necessitat del consens per a la presa de decisions ha dificultat una altra vegada la solució del problema. Com en el passat, la decisió final quedarà aplaçada fins a la reunió de ministres d'assumptes exteriors que se celebrarà el 1991. La divisió interna i els conflictes regionals entre membres del propi grup treuen dinamisme al moviment. Els no-alineats són conscients de llurs limitacions, però tot i reconèixer que no poden per ells mateixos canviar l'actual ordre mundial, desitgen participar en qualsevol intent de remodelar-lo.

ELS ORÍGENS DEL NO-ALINEAMENT

L'eufòria que va caracteritzar la Conferència de Bandung no aconseguí, tanmateix, eliminar les divergències entre els països que havien elaborat el comunicat final. L'oposició entre les tendències centralistes, pro-occidentals i comunistes, junt a les crisis internes i externes —conflicte xinès/Indi i xinès/soviètic— van trencar la feble cohesió dels països afroasiàtics. Paral·lelament a aquest procés de desintegració es produí un apropament entre Iugoslàvia, l'Índia i Egipte. Tito, Nehru i Nasser es van reunir el juliol de 1956 a l'illa de Brióni i van anunciar uns principis de política comuna de no-alineament, on es reprenen alguns temes del comunicat final de Bandung.

El noviment dels països no-alineats nasqué oficialment després de la conferència de caps d'estat o de govern que se celebrà a Belgrad de l'1 al 6 de setembre de 1961. El no-alineament —adopció d'una política independent des dos blocs— es refermà com a una nova força a l'àmbit internacional.

Divisió i conflictes

Malgrat l'ambient de canvi, existeixen punts conflictius. La problemàtica panamenya fou la causa de l'enfrontament dels sectors més crítics amb els Estats Units i els països moderats de Llatinoamèrica. Mentre que Veneçuela, a través de Carlos Andrés Pérez, manifestava que els EEUU no intervindrien al Panamà, Nicaragua i Cuba s'oposaven a allò que anomenaven intromissió dels EEUU en els assumptes interns d'aquesta nació. Els recents esdeveniments semblen haver desautoritzat el president veneçolà arrel del paper exercit pels EEUU a l'últim intent insurgent al Panamà.

L'altre conflicte present a la reunió de Belgrad prové de la conferència al més

Conferències al més alt nivell

Belgrad	1961
El Caire	1964
Lusaka	1970
Alger	1973
Colombo	1976
La Habana	1979
Nova Delhi	1983
Harare	1986

(El 1982 la conferència de Bagdad no es pogué celebrar per la Guerra del Golf)

Entrevista a Bachir Abdala

Representant del Frente Polisario a Catalunya

«DEFENSEM LA NOSTRA TERRA I LA NOSTRA IDENTITAT»

— ¿Cree vd. que hay posibilidad de llegar a establecer acuerdos entre la República Saharaui Democrática y el reino de Marruecos?

— Bueno, esto es realmente posible aparte de que en estos momentos éste es nuestro objetivo: llegar a un acuerdo no simplemente con Marruecos sino también con todos los estados que reconocen la existencia del pueblo saharauí así como su identidad; o sea que nosotros de ninguna forma hemos ido en contra del pueblo marroquí como tal ni como estado sino simplemente este mismo estado nos invadió y como es lógico y legítimo nosotros como pueblo defendemos lo más legítimo que es nuestra propia tierra i nuestra propia identidad. Hace unos años hemos intentado establecer relaciones con Marruecos precisamente con Hassan II, jefe del estado marroquí, para establecer un posible acuerdo y así poner fin a esta guerra fratricida entre dos pueblos hermanos.

Más concretamente, estos encuentros objetivan que se cumplan las resoluciones internacionales sobre todo las de las Naciones Unidas que observan que se haga un referéndum en el Sáhara Occidental y de la Unidad Africana también pues consideramos que es necesario negociar de una forma directa con Marruecos para poder llevar a cabo este referéndum, lógicamente hemos tenido un encuentro en Ginebra en el mes de diciembre del año pasado; este encuentro nos llevó al encuentro de enero en Marrakech, éste sirvió para romper esta barrera psicológica que existe entre nosotros y ellos, y sirvió también para abrir una perspectiva más nítida para posibilitar otra reunión donde podríamos contactar directamente para ponernos de acuerdo en establecer unas bases para realizar este referéndum; nosotros hasta este momento nos hemos puesto de acuerdo sobre la pregunta que se haría en el referéndum, que sería independencia o integración a Marruecos y en segundo lugar nos hemos puesto de acuerdo sobre quién votará en este referéndum. Las dos partes están de acuerdo en que sería la gente censada por el censo español del

74; en estos momentos nosotros estamos esperando el próximo encuentro para abordar tres puntos más que serían la presencia de estos 165.000 soldados marroquíes ya que nosotros no podríamos de ninguna forma hacer un referéndum que sea libre, legal, justo y correcto con la presencia del ejército marroquí; tampoco podríamos hacer un referéndum de este tipo debajo de una administración marroquí y la problemática de los colonos marroquíes que están en el Sáhara. Estamos esperando ese segundo encuentro que ha ido atrasándose en estos últimos meses a causa de las cuestiones que se han suscitado en los países del Magreb y en la conferencia de los países árabes pero es precisamente en esta última semana que el señor Pérez de Cuellar acaba de visitar la región y creo que el proceso de paz está en marcha. Nosotros por nuestra parte ponemos solamente dos condiciones: primera que sea un referéndum justo, sin ningún medio de represión donde los ciudadanos puedan expresarse libremente y que sean garantizados los resultados; segunda, que siempre hemos dicho que lo que es la identidad del pueblo saharauí como pueblo es innegociable y que a través de este referéndum libre, justo y correcto que sea bajo los auspicios de las Naciones Unidas o de un tercer estado neutral, nosotros nos comprometemos con el resultado.

— La problemática del Sáhara en las últimas cumbres de los países árabes parece ser que ha sido dejada de lado; es así ¿por qué?

— Vd. sabe que los países árabes tienen muy definido este problema; no sólo el nuestro, el problema palestino, el problema libanés, hay miles de problemas que tienen que abordar aparte de que la temática de la reunión no ha sido precisamente la problemática del Sáhara Occidental; lo que sí es claro es que hoy día los países árabes del Magreb son conscientes de la realidad saharauí y hay que decir que tres de ellos reconocen a la República Árabe Saharaui Democrática, Argelia, Mauritania y Libia. Tenemos relaciones con los tuneceños y sólo queda Marruecos, esto

quiere decir que el problema saharauí no puede quedarse al margen ya que el objetivo es la formación de un Magreb en paz.

— ¿Cómo ve la RASD la formación del gran Magreb, se siente solidaria, se siente participadora en un futuro próximo de este gran Magreb que parece ser está empezando a formarse?

— Tiene que saber que la RASD es un país reconocido por más de setenta y seis estados en distintos continentes o sea estados tan importantes como la India o como son Venezuela o Yugoslavia a título de ejemplo; esto se basa principalmente en una cooperación mutua con quien reconoce a este estado y reconoce los derechos legítimos del pueblo saharauí, cómo no vamos a estar a favor de que coexistan en el Magreb?, y no sólo en él sino que en todo el mundo impere un clima de paz y prosperidad; hemos insistido siempre en que todo este dinero que se gasta en armamento bélico y en fuerzas militares debería utilizarse para hacer pan, para dar trabajo a los ciudadanos del Magreb, a los marroquíes que están desperdigados por todas partes. Vds. aquí tienen veinte mil marroquíes que están buscando trabajo eso no quiere decir que el Magreb no tenga riquezas, tiene recursos pero lo que hace falta es un clima de prosperidad de paz donde todos los pueblos assiren a crear este clima y a cooperar; esta cooperación nosotros no la limitamos sólo al Magreb sino a todos los pueblos y estados que desean una cooperación respetable de igual a igual donde se den los intereses mutuos de los distintos pueblos.

— ¿Considera que, después de los largos años de lucha que ha sostenido el Frente Polisario contra la ocupación y presión de Marruecos, el pueblo saharauí ha obtenido una victoria al lograr que Marruecos sea más proclive a la negociación no solamente a través de la heroica presión que ha ejercido el pueblo saharauí sino también de la presión que ha ejercido Argel en su momento, el mismo reconocimiento de Mauritania, el conjunto de naciones del Magreb ha facilitado este paso a la negociación?

— Nosotros actualmente estamos asistiendo a un momento en que hay una clara intención de apaciguar todos los conflictos que hay en el planeta lógicamente éste es uno de ellos, y es uno de los más legítimos porque desde el 74 el veredicto de la Haya siempre una y mil veces ha sido reiterado en todos los foros internacionales el derecho legítimo del pueblo saharauí a la autodeterminación; el pueblo saharauí está determinado a conseguir realizar este derecho, efectivamente es una victoria, como vd. dijo, este acercamiento de posiciones pero no solamente para nosotros también es una victoria para el pueblo marroquí y para todos los pueblos en general porque el pueblo saharauí no es un pueblo que vive de la guerra ni aspira a ser guerrillero sino que está defendiendo lo suyo, lo más elemental, la mayoría de los pueblos han accedido a la autodeterminación, hoy día parece mentira que a un pueblo tan pequeño como el nuestro y tan heroico no se le

reconozca su derecho a su propio desierto. Nosotros estamos contentos de que día tras otro, haya fuerzas, haya estados, pueblos, que se asoman a la realidad saharauí y la ven desde un punto de vista real, que el pueblo saharauí no es Argelia, el pueblo saharauí no es Marruecos, el pueblo saharauí no es España, no es Francia, el pueblo saharauí es el pueblo saharauí, claro que nosotros estamos muy abiertos a la cooperación pero también es claro que esta cooperación no puede pasar por encima de nosotros.

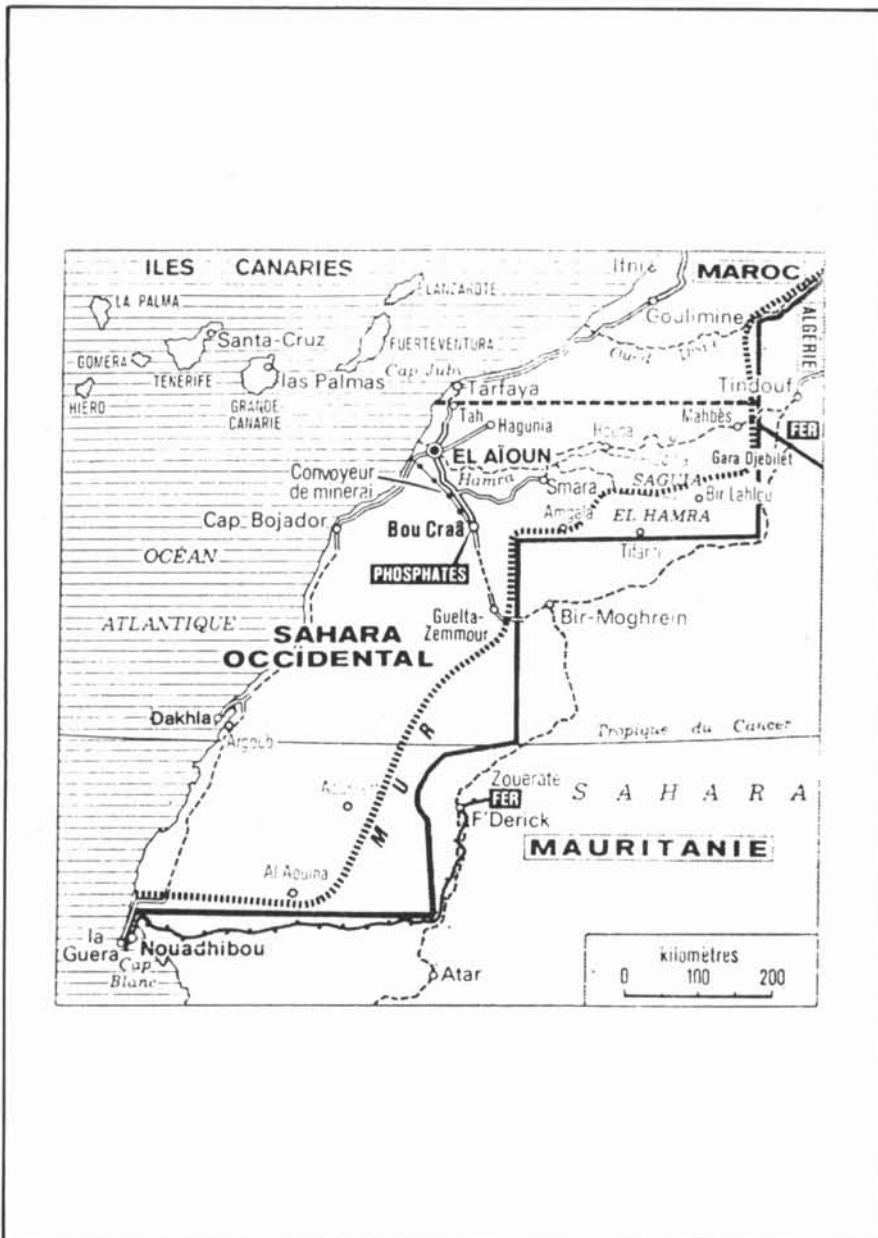
— **Hace unos meses han circulado rumores referentes a que el pueblo saharauí estaría dispuesto a una autonomía dentro de una federación con Marruecos; es esto factible o es la independencia total lo que quiere el pueblo saharauí?**

— La cuestión está muy clara; el pueblo saharauí es un pueblo y ha demostrado que lo es, lo ha demostrado no solamente en esta década sino en toda su

historia cuando menos en la historia escrita; este es un factor, el segundo factor es la vía en que todo el mundo está de acuerdo respecto a una vía democrática para saber realmente la expresión popular; la solución es el referéndum, porque no se hace lo que nosotros planteamos, porque no se hace un referéndum justo al pueblo saharauí y estas personas que quieren saber que es lo que quiere el pueblo saharauí se inclinan un momento para saber qué es lo que quiere el pueblo saharauí a través de este referéndum y la pregunta que nos planteamos es, por qué no ir por esta vía tan democrática y tan reconocida a nivel del planeta, la que nosotros apoyamos, y creo que ustedes también, creo que toda conciencia libre lo que no puede apoyar es obligar a un pueblo a hacer la autonomía que han hecho aquí por la fuerza, porque el amor no se consigue con los fusiles.

«DECEPCIÓN ANTE EL FRACASO DE TANTOS ESFUERZOS E ILUSIONES POR LLEGAR A UNA SOLUCIÓN NEGOCIADORA»

El pasado ocho de octubre, el Frente Polisario desencadenaba el ataque más importante contra las fuerzas militares marroquíes, desde antes de la primera reunión del pasado mes de enero en Marrakech del rey Hassan II con dirigentes de la organización Saharauí, con el nombre de la batalla de Guelta Zemmur. A raíz de estos acontecimientos el rey de Marruecos decidió «no admitir una segunda audiencia con el Polisario». La cuestión del Sáhara Occidental estaba estancada desde hace meses sin que se viera una salida, en contraste con las esperanzas que se habían suscitado a principios de año; a pesar de todas las gestiones, encuentros, y la aceptación por todos de un referéndum han pasado casi diez meses y se ha roto la tregua que se había mantenido desde hace un año. Esta actitud de presión es posible que obligue a volver a abrir el proceso negociador y frustre la estrategia marroquí de jugar con el tiempo y postergar soluciones no deseadas. Lo que sí ha quedado demostrado es que el Frente Polisario está en condiciones de efectuar operaciones militares de envergadura desmintiendo así las afirmaciones marroquíes sobre su debilidad.

LA AYUDA A AMÉRICA LATINA Y ÁSIA

La Comunitats Europeas pueden vanagloriarse de la variedad y amplitud de su ayuda a los países del Tercer Mundo, pero el trato no es igual para todas las áreas geográficas. América Latina y Ásia son dos continentes marginados

Cooperación económica con los PVD-ALA (en millones de ecus)

Instrumentos de cooperación	Ásia	América Latina
Formación	18,46	8,75
Cooperación científica y técnica	15,03	11,85
Promoción comercial	40,12	16,90
Promoción industrial e inversiones	14,23	4,89
Cooperación energética	21,05	15,04
Medio ambiente	0,08	1,08
Ayuda a la integración regional	3,43	0,35

(Fuente Le Courrier núm. 117)

Ayuda a los PVD no-asociados (en millones de ecus)

1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
20,0	45,0	70,0	110,0	138,5	161,6	210,2	235,0

(Fuente CEE)

Ayuda durante 1982 a ALA (en millones de ecus)

India	46,00
Bangladesh	23,60
Bhoutan	3,40
Nepal	3,70
Indonesia	11,67
Thailandia	17,22
ASEAN	0,03
Total Ásia	105,62
Costa Rica	18,00
R. Dominicana	12,00
Haití	6,60
Honduras	16,90
Nicaragua	9,80
Pacto Andino	0,67
Total A. Latina	63,97

(Fuente CEE)

La Comunidad Europea se ha mostrado siempre optimista con respecto a su política de desarrollo. Pero su relación con los países en vías de desarrollo ha venido marcada por la desigualdad. No sólo en los intercambios, que es obvio que han beneficiado siempre a la CEE, sino en la concesión de privilegios. Los países del grupo ACP (África, Caribe y Pacífico) y, en menor medida, los del Mediterráneo son los que obtienen mejores condiciones en su comercio con la CEE.

Los antiguos lazos coloniales y el aprovisionamiento de materias primas, en el caso de África, y el mantenimiento de la seguridad en un área tan cercana a la Comunidad como es el Mediterráneo son las razones habitualmente utilizadas para explicar esos privilegios. Pero por si solas estas razones no justifican el trato desfavorable dado a otras áreas geográficas.

Los no privilegiados

En 1974 la Comunidad Europea pone en marcha un plan de ayuda a América Latina y Ásia (PVD-ALA). En la actualidad en estos continentes viven 3.400 millones de habitantes. Demasiados para tan poca ayuda.

Los dos continentes abarcan un variado grupo de países. Variados por su tamaño, por su número de habitantes, por su densidad de población y, sobre todo, por su renta per cápita. Nos podemos encontrar tanto una nación perteneciente al grupo de países menos avanzados (PMA) cuya renta por habitante sea de 250 dólares, como a otra perteneciente a los nuevos países industrializados con una renta de 3.500 dólares. De este plan de ayuda se benefician tanto China como Nicaragua o Singapur como Bolivia.

El plan diseñado por la Comunidad se estructura en áreas de actuación. En primer lugar está la ayuda humanitaria, necesaria tras una tragedia puntual —inundaciones— o continuada —desplaza dos por conflictos bélicos—. La asistencia suele venir dada en forma de

material médico, ayuda alimenticia de urgencia y ayuda a la reconstrucción. En segundo lugar está la ayuda al desarrollo, que se materializa en cooperación financiera y técnica, ayuda alimenticia ordinaria y co-financiación de microrealizaciones con las ONG. La cooperación financiera se lleva algo más del 50% del capítulo de ayuda al desarrollo. Estos recursos suelen emplearse en el sector rural principalmente buscando un abastecimiento alimenticio más completo, que haga al beneficiario menos dependiente de las importaciones. La ayuda alimenticia representa el 45%, algo menos que la financiera. La Comunidad emplea dos vías para la adjudicación de alimentos, o bien los entrega directamente a la nación beneficiaria, buscando siempre el distorsionar lo menos posible el mercado interno, o bien lo entrega a organismos multilaterales, dentro del Plan Alimentario Mundial. Las actuaciones con las ONG apenas representan el 5%, pero su rentabilidad es muy alta ya que suelen estar muy integradas en las estructuras sociales del área de actuación y por lo tanto menos expuestas al fracaso. Por último está la cooperación económica, cuyo fin es transferir la tecnología y la formación del personal necesaria para que se dé un desarrollo homogéneo.

Escasos recursos

Si en algún terreno se ven los diferentes intereses de la Comunidad es en el económico. Mientras que la aportación comunitaria para el último convenio de Lomé (1985-90) es de 8.500 millones de ecus, para América Latina y Asia desde 1976 a 1988 la CEE ha desembolsado 4.409 millones de ecus. La desproporción es notable. Si nos fijamos en el reparto por continentes vemos que Asia se lleva la parte más importante (66%), frente al 34% de América Latina.

La Comunidad, a pesar de mostrarse satisfecha de haber extendido su ayuda a los PVD de todo el orbe, es consciente de la necesidad de algunas reformas. En el caso del área geográfica a que nos estamos refiriendo la CEE plantea varias mejoras a realizar en breve: se ha de reducir el plazo que transcurre desde la solicitud de ayuda hasta su entrega; se ha de buscar una mayor integración de los diferentes instrumentos de cooperación; se debe mejorar la coordinación con los estados miembros y otros organismos multilaterales y, por último, se debe incrementar el presupuesto.

La CEE ha visto la necesidad de reforzar su presencia en esta parte del mundo y tomará algunas medidas necesarias.

J.M. Celorio

AUSTRIA I LA CEE

El passat mes de juliol fou presentat formalment davant el president de torn de la CE una nova sol·licitud d'adhesió. Àustria desitja incorporar-se al club comunitari.

País neutral, a cavall entre l'Est i l'Oest, Àustria presenta la seva neutralitat com a factor d'estabilitat entre els blocs cosa que és molt positiva en un moment com l'actual en què es produeixen profundes reformes en el bloc oriental. Aquest país considera que el neutralisme no només no és incompatible amb la CEE sinó que fins i tot és positiu per a la seva organització. Independentment d'aquestes valoracions, però, la neutralitat és irrenunciable per a Àustria.

El Consell de Ministres de la CEE s'ha posat de donar una resposta, el més ràpida possible, a l'objecte d'evitar la incertesa. En aquest posicionament comunitari, Àustria compta amb el suport de la República Federal d'Alemanya, la qual veu la possibilitat d'esten-

dre la seva influència cultural i política a centreuropa. Un altre punt a favor de l'aspirant és el seu nivell de desenvolupament i la seva elevada renda per càpita que faria d'Àustria un contribuent net a les arques comunitàries.

No obstant això, hi ha dubtes sobre l'ampliació austríaca. D'una banda, si s'admet aquest darrer candidat, com justificar els retards en els casos de Xipre i Malta? com explicar a Turquia que la seva sol·licitud d'adhesió no és desitjada de moment?

Per una altra banda, la sol·licitud austríaca topa amb l'inconvenient d'haver-se produït en un període d'afermament comunitari abans del mercat únic. L'ampliació a dotze va tancar una fase que la Comunitat no desitjava tornar a obrir fins que les reformes de l'Acta Única estiguessin consolidades. No obstant, els últims esdeveniments a l'Europa de l'Est van obligar la Comunitat a replantejar-se la seva política.

LA CEE APROVA UN PLA D'AJUDA PER A POLÒNIA I HONGRIA

Els recents canvis que s'estan produint a alguns països de l'Est, provoquen reaccions a l'Occident tant a nivell polític com econòmic. Des de l'Europa comunitària, el nou camí iniciat per Polònia i Hongria és vist amb cobdícia i expectació.

Amb cobdícia perquè aquestes nacions, malgrat tenir problemes econòmics, tenen un grau de desenvolupament, una densitat de població i una renda per càpita molt superior a la majoria dels països en vies de desenvolupament. Són un mercat verge de productes de consum, molt desitjable per a la CEE.

Amb expectació perquè aquests canvis menen a pensar que l'ordre establert a Yalta s'està transformant. Després de més de 40 anys d'enfrontament Est-Oest sembla que aquesta dicotomia pot desaparèixer si el procés iniciat continua.

A la vista de la delicada situació econòmica i política que travessa Polònia i Hongria, les Comunitats Europees s'han apressat a presentar un projecte¹ de suport a aquests països perquè les reformes iniciades no fracassin. L'esmentat pla, en el qual participen altres nacions extra-comunitàries rep el nom de Operació Faro.²

El pla preveu per a 1990 l'aportació de 76.000 milions de pessetes. Una meitat serà sufragada per la CEE i l'altra per la resta de països del grup de suport. A part d'aquesta ajuda econòmica, el pla es complementa amb una sèrie d'avantatges comercials i creditícis, així com el lliurament de la maquinària agrícola i pesticides. L'apartat comercial és, després de l'econòmic, el més important. En aquest terreny està previst l'eliminació de contingents a la importació que, junt a les reduccions d'aranzels, permetran un augment de les exportacions polaques i hongareses vers la CEE. Així mateix, està previst incorporar aquests països al grup de beneficiaris del Sistema de Preferències Generalitzades.

La contrapartida d'aquest ajut és el compromís per part de Polònia i Hongria d'occidentalitzar els seus sistemes econòmics i continuar amb les reformes polítiques.

(1) L'origen del projecte es troba en l'última conferència al més alt nivell dels set grans de París, en la qual es va encarregar a la Comunitat que coordinés l'ajuda als esmentats països.

(2) Nacions que formen part de la Operació Faro: CEE, EFTA, EEUU, el Japó, el Canadà, Austràlia, Nova Zelanda i Turquia.

material médico, ayuda alimenticia de urgencia y ayuda a la reconstrucción. En segundo lugar está la ayuda al desarrollo, que se materializa en cooperación financiera y técnica, ayuda alimenticia ordinaria y co-financiación de microrealizaciones con las ONG. La cooperación financiera se lleva algo más del 50% del capítulo de ayuda al desarrollo. Estos recursos suelen emplearse en el sector rural principalmente buscando un abastecimiento alimenticio más completo, que haga al beneficiario menos dependiente de las importaciones. La ayuda alimenticia representa el 45%, algo menos que la financiera. La Comunidad emplea dos vías para la adjudicación de alimentos, o bien los entrega directamente a la nación beneficiaria, buscando siempre el distorsionar lo menos posible el mercado interno, o bien lo entrega a organismos multilaterales, dentro del Plan Alimentario Mundial. Las actuaciones con las ONG apenas representan el 5%, pero su rentabilidad es muy alta ya que suelen estar muy integradas en las estructuras sociales del área de actuación y por lo tanto menos expuestas al fracaso. Por último está la cooperación económica, cuyo fin es transferir la tecnología y la formación del personal necesaria para que se dé un desarrollo homogéneo.

Escasos recursos

Si en algún terreno se ven los diferentes intereses de la Comunidad es en el económico. Mientras que la aportación comunitaria para el último convenio de Lomé (1985-90) es de 8.500 millones de ecus, para América Latina y Asia desde 1976 a 1988 la CEE ha desembolsado 4.409 millones de ecus. La desproporción es notable. Si nos fijamos en el reparto por continentes vemos que Asia se lleva la parte más importante (66%), frente al 34% de América Latina.

La Comunidad, a pesar de mostrarse satisfecha de haber extendido su ayuda a los PVD de todo el orbe, es consciente de la necesidad de algunas reformas. En el caso del área geográfica a que nos estamos refiriendo la CEE plantea varias mejoras a realizar en breve: se ha de reducir el plazo que transcurre desde la solicitud de ayuda hasta su entrega; se ha de buscar una mayor integración de los diferentes instrumentos de cooperación; se debe mejorar la coordinación con los estados miembros y otros organismos multilaterales y, por último, se debe incrementar el presupuesto.

La CEE ha visto la necesidad de reforzar su presencia en esta parte del mundo y tomará algunas medidas necesarias.

J.M. Celorio

AUSTRIA I LA CEE

El passat mes de juliol fou presentat formalment davant el president de torn de la CE una nova sol·licitud d'adhesió. Àustria desitja incorporar-se al club comunitari.

País neutral, a cavall entre l'Est i l'Oest, Àustria presenta la seva neutralitat com a factor d'estabilitat entre els blocs cosa que és molt positiva en un moment com l'actual en què es produeixen profundes reformes en el bloc oriental. Aquest país considera que el neutralisme no només no és incompatible amb la CEE sinó que fins i tot és positiu per a la seva organització. Independentment d'aquestes valoracions, però, la neutralitat és irrenunciable per a Àustria.

El Consell de Ministres de la CEE s'ha posat de donar una resposta, el més ràpida possible, a l'objecte d'evitar la incertesa. En aquest posicionament comunitari, Àustria compta amb el suport de la República Federal d'Alemanya, la qual veu la possibilitat d'esten-

dre la seva influència cultural i política a centreuropa. Un altre punt a favor de l'aspirant és el seu nivell de desenvolupament i la seva elevada renda per càpita que faria d'Àustria un contribuent net a les arques comunitàries.

No obstant això, hi ha dubtes sobre l'ampliació austríaca. D'una banda, si s'admet aquest darrer candidat, com justificar els retards en els casos de Xipre i Malta? com explicar a Turquia que la seva sol·licitud d'adhesió no és desitjada de moment?

Per una altra banda, la sol·licitud austríaca topa amb l'inconvenient d'haver-se produït en un període d'afermament comunitari abans del mercat únic. L'ampliació a dotze va tancar una fase que la Comunitat no desitjava tornar a obrir fins que les reformes de l'Acta Única estiguessin consolidades. No obstant, els últims esdeveniments a l'Europa de l'Est van obligar la Comunitat a replantejar-se la seva política.

LA CEE APROVA UN PLA D'AJUDA PER A POLÒNIA I HONGRIA

Els recents canvis que s'estan produint a alguns països de l'Est, provoquen reaccions a l'Occident tant a nivell polític com econòmic. Des de l'Europa comunitària, el nou camí iniciat per Polònia i Hongria és vist amb cobdícia i expectació.

Amb cobdícia perquè aquestes nacions, malgrat tenir problemes econòmics, tenen un grau de desenvolupament, una densitat de població i una renda per càpita molt superior a la majoria dels països en vies de desenvolupament. Són un mercat verge de productes de consum, molt desitjable per a la CEE.

Amb expectació perquè aquests canvis menen a pensar que l'ordre establert a Yalta s'està transformant. Després de més de 40 anys d'enfrontament Est-Oest sembla que aquesta dicotomia pot desaparèixer si el procés iniciat continua.

A la vista de la delicada situació econòmica i política que travessa Polònia i Hongria, les Comunitats Europees s'han apressat a presentar un projecte¹ de suport a aquests països perquè les reformes iniciades no fracassin. L'esmentat pla, en el qual participen altres nacions extra-comunitàries rep el nom de Operació Faro.²

El pla preveu per a 1990 l'aportació de 76.000 milions de pessetes. Una meitat serà sufragada per la CEE i l'altra per la resta de països del grup de suport. A part d'aquesta ajuda econòmica, el pla es complementa amb una sèrie d'avantatges comercials i creditícis, així com el lliurament de la maquinària agrícola i pesticides. L'apartat comercial és, després de l'econòmic, el més important. En aquest terreny està previst l'eliminació de contingents a la importació que, junt a les reduccions d'aranzels, permetran un augment de les exportacions polaques i hongareses vers la CEE. Així mateix, està previst incorporar aquests països al grup de beneficiaris del Sistema de Preferències Generalitzades.

La contrapartida d'aquest ajut és el compromís per part de Polònia i Hongria d'occidentalitzar els seus sistemes econòmics i continuar amb les reformes polítiques.

(1) L'origen del projecte es troba en l'última conferència al més alt nivell dels set grans de París, en la qual es va encarregar a la Comunitat que coordinés l'ajuda als esmentats països.

(2) Nacions que formen part de la Operació Faro: CEE, EFTA, EEUU, el Japó, el Canadà, Austràlia, Nova Zelanda i Turquia.

FILIPINES

LA RESTAURACIÓ DEMOCRÀTICA HA ESTAT SEGUIDA PER TOT EL MÓN

La independència prometeda pels nord-americans a Aguinaldo (líder nacionalista) durant la guerra hispano-norteamericana (1898), no fou concedida a Filipines fins al 4 de juliol de 1946.

En 1966 fou elegit president Ferdinand Marcos, que instal·là paulatinament una dictadura. Reelegit en 1969 imposa en 1972 la Ley Marcial com a resposta a l'activitat de les guerrilles comunista i musulmana. Dissol·la l'Assemblea Nacional i prohibeix l'activitat dels partits. En 1978 unes eleccions legislatives otorguen la majoria absoluta al Moviment per la Nova Societat, liderat per Marcos. En 1981 se aboleix la Ley Marcial i se reforma la Constitució. En juny d'aquest mateix any, després d'unes eleccions, Marcos fou confirmat com a president.

Les tensions socials, producte de les desigualtats socials i de la repressió política, arriben al màxim després de la mort de Benigno Aquino, que retornava de l'exili. Aquest assassinat serveix de cohesió a l'oposició, que augmenta la seva activitat política i obté uns bons resultats a les eleccions de 1984 a pesar del frau electoral.

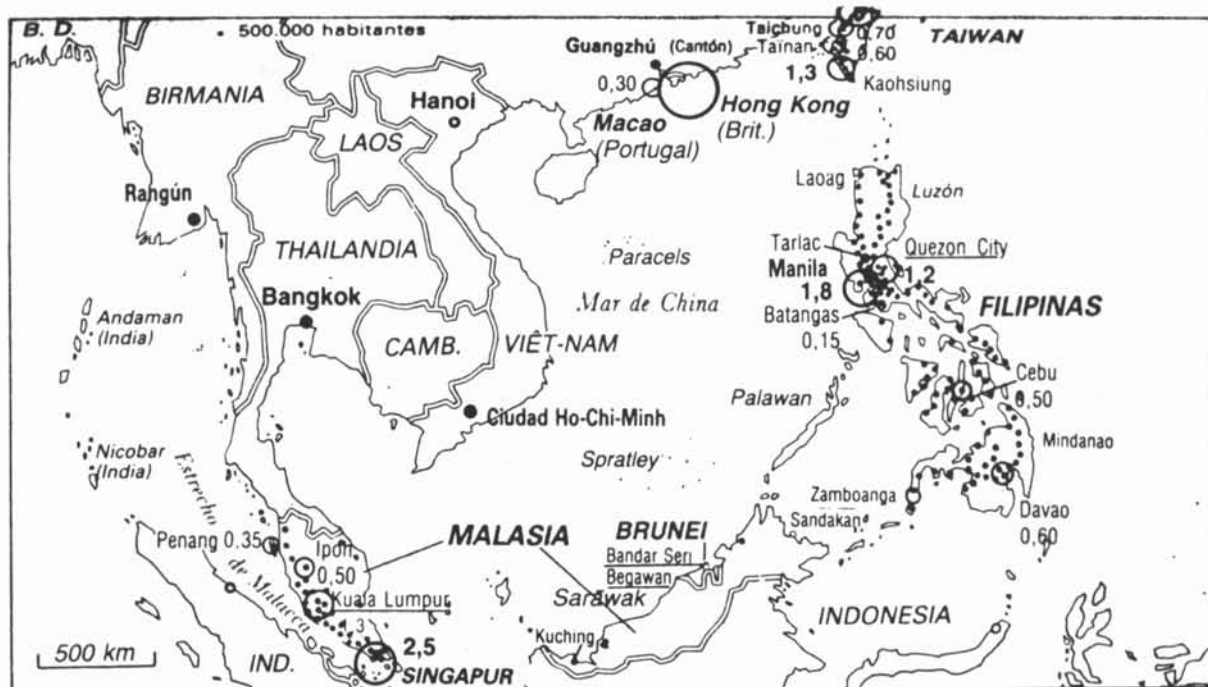
En 1986, Marcos se ve obligat a convocar eleccions anticipades. L'oposició liderada per Corazón Aquino obté la victòria, encara que aquesta no és reconeguda per Marcos.

La desestabilitat social, el descontentament de certs sectors de l'exèrcit i la pressió internacional —reconeixement de EEUU del govern d'Aquino en el últim moment—, fan que Ferdinand Marcos decideix abandonar Filipines.

amb un viatge cap a Hawaii.

El 27 de juliol de 1987 Corazón Aquino inicia l'etapa de la «restauració democràtica». Des d'aquell moment el govern d'Aquino ha hagut de fer front a diverses intentones golpistes, a la reactivació de la guerrilla i a la renegociació amb EEUU de l'acord sobre les bases militars.

La recent mort de Marcos ha afegit un problema més a la difícil situació filipina. Davant l'instabilitat interna Aquino se oposa al retorn del cadàver de l'exdictador, per evitar que se reactivin les forces nostàlgiques de la dictadura. Solament la conveniència política decidirà quin és el moment per al retorn del cos de Marcos.

Filipines i la seva situació estratègica

© Ediciones Akal, S. A.

Principales interlocutores comerciales (1984)

Importaciones		Exportaciones	
USA	26,8%	USA	38,03%
Japón	13,4%	Japón	19,80%
Arabia Saudí	6,9%	Singapur	6,08%
Kuwait	6,3%	Hong Kong	4,40%
Malaysia	5,9%	R. Unido	4,20%

(fuente: F.M.I.)

Principales productos agrícolas

caña de azúcar
arroz
cocos
bananas
maíz
(fuente: FAO)

La producción de cocos dejó en 1979 de ser el primer producto en importancia dentro de la producción agrícola.

Capital: Manila
Superficie: 300.000 km².
Moneda: Peso
Idiomas: tagalo, inglés, español
Forma del estado: República
Sistema de gobierno: Democracia parlamentaria

Demografía

	1980	1987	
Población	48,3	57,4	millones
Densidad	161,1	183,3	h/km.
Esperanza de vida	60,9	63	años
Población urbana	37,4	39,6	%

La población filipina ha crecido muy rápidamente durante este siglo. En 1903 era de 8 millones. En 25 años se duplica y en la década de los 80 supera los 50 millones. Su índice de crecimiento rondaba en 1987 el 2,5%.

(fuente: Estado del Mundo AKAL 1989).

Principales productos mineros

níquel
carbón
sal
cobre
cromo

Filipinas carece casi totalmente de minerales energéticos. Para su aprovisionamiento depende de los países del Golfo.

(fuente: Europe Year Book 1987)

Reparto de la población activa (1986)

	%
agricultura y pesca	49,5
minería	0,63
manufacturas	9,71
electricidad, gas y agua	0,32
construcción	3,42
comercio y hostelería	13,28
transporte y comunicaciones	4,28
seguros y finanzas	1,68
servicios sociales	17,7

Butlleta de subscripció. (Elisabets, 12 - Tel. 302 64 95)

Nom i cognoms Banc o Caixa

Adreça Adreça

Població D.P. Telèfon Població D.P.

Data de naixement Professió Nom del (dels) titulars(s)

D.N.I. n°

Subscriu els serveis de CIDOB

- Quota 4.000 ptes. any
- Quota 5.000 ptes. any (col·laborador)
- Quota ptes. any (protector)

Senyor Director:

Prego a vostè que prengui nota de carregar al meu compte/a la meua llibreta obert/a en aquesta entitat, els rebuts que hi presentarà CIDOB

Sistema de pagament:

Atentament.

Domiciliació del rebut anual a entitat bancària o de crèdit.

Ompliu si us plau, el cupó adjunt i trameteu-lo per correu a CIDOB

Data: Signatura:

(signatura)

Signat per

Adreça del titular

..... N° compte/llibreta

Sudàfrica

UN HOMBRE SIGUE SIN SER UN VOTO

La regió austral de Àfrica vive en la actualitat un intens procés de transformació. Sudàfrica no escapa a esta dinàmica. La dimissió de Pieter Botha o la liberació de líders del ANC (Congreso Nacional Africano) son alguns exemples de los canvis que vive este país.

Pero estos cambios no obedecen únicamente a una evolución del pensamiento político de los líderes sudafricanos, sino también a agentes exteriores.

Las variaciones de rumbo en Angola y Mozambique, la retirada de tropas cubanas y la distensión entre la Unión Soviética y los Estados Unidos, influyen sobre Sudáfrica. Ya no es tan necesario sostener este baluarte anticomunista.

Frederik de Klerk y otros dirigentes del Partido Nacional (41 años en el poder) han comprendido las consecuencias de la cambiante situación internacional y se han aprestado a reorientar su política interna. El reto es: corregir el apartheid.

Con este proyecto acudió de Klerk a las pasadas elecciones del 6 de septiembre. Lo arriesgado de la oferta repercutió en los resultados. El Partido Nacional perdió 30 escaños y mantiene por un estrecho margen la mayoría absoluta. Los otros contendientes recogieron las pérdidas del partido gobernante. El Partido Conservador ganó 16 escaños y se queda con 39; por su parte, el Partido Democrático ganó 14 y se sitúa como tercera fuerza con 33 escaños.

Los tímidos cambios que se llevan a cabo en Sudáfrica despiertan esperanzas sobre la posibilidad de que en un plazo de tiempo no muy largo se haga realidad la idea de un hombre un voto.

Noruega

LA ULTRADRETA S'ESDEVÉ ÀRBITRE

Les passades eleccions del 10 de setembre donaren uns resultats que no afavoreixen gens la governabilitat del país.

L'ultradreta Partido del Progreso fou qui causà major sorpresa en passar de 2 a 10 escons i col·locà aquest partit en posició d'àrbitre. El seu líder Carl Hagen va deixar ben clar que no se sentia lligat a cap partit i que estava obert a negociacions.

El Partido Laborista, membre principal de la coalició governamental, fou el guanyador d'aquests comicis tot i que palesà el desgast del govern i perdé 7 escons (en manté 64). La davallada laborista ha afavorit el Partido de Izquierda Socialista, el seu company de coalició. Les concessions que Erik Solheim, líder de Izquierda Socialista, aconseguí dels laboristes; la seva defensa dels sectors més dèbils de la societat, i la seva preocupació pel medi ambient van afavorir el traspàs de l'electorat laborista cap als socialistes permetent-los passar de 6 a 16 escons.

L'oposició de centre-dreta va perdre vots. El qui va obtenir pitjors resultats fou el Partido Conservador, encapçalat per Jan Syse, el qual va perdre 14 escons i es va quedar amb 36. Els Cristiano Populares i el Partido del Centro sofriren una pèrdua menor, 2 i 1 escó respectivament i quedaren amb 14 i 11 escons. Aquests resultats de l'oposició, unit a la desunió que hi havia entre ells, va dificultar l'intent d'estructurar un projecte de govern. Qualsevol alternativa del centre-dreta necessitava la unió amb la ultradreta i no estaven disposats a això.

Nota: el dia 13 d'octubre, la primera ministra noruega Gro Harlem Brundtland, que havia format govern amb Izquierda Socialista va presentar la seva dimissió. Ha estat encarregat de formar el govern Jan Syse, del Partido Conservador, el qual haurà de recórrer a un govern de coalició en minoria. L'oposició de centre-dreta disposa de 61 escons en un Parlament de 165.

Iran

ELECCIONS DESPRÉS LA MORT DEL LÍDER

Un cop acabada la Guerra del Golf i després de la mort de Jomeini, l'Iran dirigeix el seu esguard vers la reconstrucció del seu malparat país.

Les passades eleccions del 28 de juliol són un pas endavant en el camí cap a la normalització. Això no obstant, pot qualificar-se aquests comicis com un mer tràmit donat que el guanyador era ja conegut abans de la seva realització. Alí Akbar Raxemi Rafsanyani, fins aleshores president del Parlament, tenia tots els ressorts del poder a les seves mans; ningú dubtava del seu triomf. L'existència d'un altre candidat, Abas Cheibani, pot interpretar-se com a un intent de donar una imatge democràtica a les eleccions.

Paral·lelament a l'elecció presidencial es va realitzar un referèndum sobre la conveniència de reformar la Constitució. Aquesta consulta tenia, potser, més rellevància política que la primera. Entre els canvis que es proposava i que foren aprovats hi havia la desaparició de la figura del primer ministre i l'augment del poder del president.

Rafsanyani, però, malgrat haver estat escollit per aclaparadora majoria en unes eleccions sense llistes electorals, topava amb difícils problemes. En l'àmbit polític és encara una incògnita l'actitud d'Ahmad Jomeini (fill del líder mort) i d'Ali Montazeri (hereu destituït i apartat ara per ara de la primera línia política). En el camp socio-econòmic, Rafsanyani haurà d'enfrontar-se a dos problemes: per una banda, l'empobriment causat per vuit anys de guerra; i per l'altra que xoqui la reconstrucció amb els valors islàmics.

En l'àmbit internacional no sembla possible que es produeixi un canvi radical, malgrat la qualificació de pragmàtic que rep el nou president iraní. Rafsanyani, l'únic que intenta és trencar l'aïllament a què es veu sotmesa la seva nació.

Guinea Equatorial • ELECCIONS AMB CANDIDAT ÚNIC

S'han necessitat 20 anys per poder realitzar unes eleccions a la Guinea Equatorial. Les anteriors, celebrades després de la independència d'Espanya, foren guanyades per Francisco Macías. Després del cop d'estat dut a terme per Teodoro Obiang es creia que el retorn al camí de la democràcia seria ràpid. Els fets han demostrat el contrari. Les eleccions han tardat deu anys en arribar des del cop d'estat de 1979.

Un candidat únic, l'absència de cens i el rebuig presidencial a una democrà-

cia pluripartidista han sembrat el dubte sobre les esperades eleccions del 25 de juny.

Les previsions del 88% de vots per a Teodoro Obiang N'Guema, candidat únic i representant del Partit Democràtic de Guinea Equatorial, es van revelar com a moderades enfront del 99% aconseguit segons els resultats.

El que no se sap de segur és si el resultat fou producte de la manca de cens o de les velades pressions sobre el negatiu que seria votar en contra o, en

canvi, d'una actuació lliure dels ciutadans guineans.

Un cop acabat el recompte, Teodoro Obiang va estendre una mà a l'oposició, en demanar el seu retorn i el seu suport per a la reconstrucció nacional. Severo Moto, líder de l'opositor Partido del Progreso, va manifestar que les eleccions havien estat una enganyifa. En l'actual situació política el retorn de l'oposició és insegur i per tant sembla difícil que es produeixi a curt termini.

RFA - RDA: FINS QUAN?

CRONOLOGIA

1945: Conferències de lalta i Potsdam. La victòria dels aliats front el Tercer Reich és la causa de la divisió tant d'Alemanya com de Berlín. A lalta i Potsdam els quatre aliats es reparteixen el país vençut. A la zona ocupada pels EUA, Gran Bretanya i França es decideix pel sistema d'economia de mercat o democràcia occidental. A l'altra zona, l'ocupada per tropes soviètiques, s'opta pel model comunista.

1949: Blocatge de Berlín. Berlín oest passa un any només amb subministrament aeri; malgrat les dificultats, el pont aeri va funcionar bé. El motiu del blocatge és la resposta soviètica a la reforma monetària. Es proclama la República Federal d'Alemanya amb capital a Bonn i la República Democràtica Alemanya amb capital a Berlín.

1961: Es crea el Mur de Berlín. L'RDA construeix el mur en una sola nit per evitar les contínues fugides de l'Est cap a l'Oest. Des de lalta-Postdam fins l'any 1961, més de tres milions de ciutadans de l'RDA van passar a la zona occidental.

1972: Ostpolitik. En aquest any es normalitzen les relacions entre les dues Alemanyas com a conseqüència de l'Ostpolitik o obertura cap a l'Est que va iniciar el canceller socialdemòcrata Willy Brandt a finals del 60.

1983: Alta tensió. Les superpotències trenquen les negociacions de desarmament a Ginebra. Marxa enrera en les relacions interalemanyes.

1989: Desmantellament del "Teló d'Acer" entre Àustria i Hongria. Aquest fet provoca fugides massives des de l'RDA cap a l'RFA passant per Hongria i Àustria. Caiguda de Honecker. Egon Krenz es consolida com a líder de moment...

PERFIL EGON KRENZ

Egon Krenz, el dofí de Honecker, es converteix de la nit al dia en un personatge que ja ha passat a la història per obrir les portes cap a la llibertat. Si l'anterior líder de l'RDA, el seu protector, encara tingués la confiança dels dirigents del partit, Krenz mai no hauria aïllat el mocador blanc o, dit en altres paraules, avui encara defensaria la continuïtat del règim. La pressió popular, les eleccions de Polònia o la reforma hongaresa i tot junt envoltat per la conseqüència de la «Perestroika» ha aconsellat l'obertura del mur o allò de «laissez faire, laissez passer» almenys de moment. Hi ha un fet vital en tot aquest recent procés: la visita de Gorbatxev a l'RDA i la seva convicció que no s'interferiria en els afers intern del país. Aleshores s'inicia un procés fulminant que cap observador polític s'imaginava ni tan sols Egon Krenz que, com a mínim, malgrat la rapidesa dels fets, tindrà un mes de lideratge. Després del congrés del partit comunista un altre gall pot cantar.

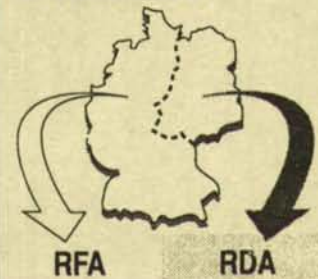
Ramon Roca i Ribó

EGON KRENZ

□ ARANTZA ALZA

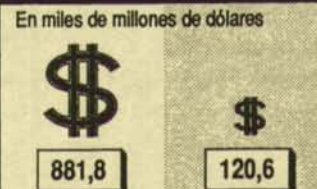
Los datos fundamentales

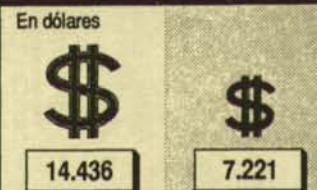
POBLACIÓN

Producto interior bruto (PIB)

PIB 'PER CÁPITA'

INFLACIÓN

GASTOS DE DEFENSA

EXPORTACIONES

IMPORTACIONES

CAMBOTJA

891199706 CC= R.I.D. 3/89

Ti: «Cambodia, a nasty little war»
 Au: BEKAERT, Jacques
 Nr: Internacional Defense Review
 Ginebra, 1989. pàg. 289-292

Camboya/Conflicto/Guerra

891159506 CC= A. Pa. 216/87

Ti: «East Asia, the west and internacional security: prospects for peace (part I)»
 Au: KISSINGER, Henry (et al.)
 Ai: The International Institute for Strategic Studies
 Nr: Adelphi Papers
 Londres, 1987. pàg. 1-84

Asia del Este/Pacífico/Seguridad/Bases Militares/Potencial Militar/Corea del Norte/Corea del Sur/Camboya/Guerra/EE.UU

881013602 CC= I.O.C. 1/86

Ti: «Tuol sleng extermination centre»
 Au: HAWK, David
 Nr: Index on Censorship
 England, 1986; pàg. 25-31

Camboya/Tortura/Derechos Humanos/Represión

880859602 CC= W.P.J. 4/87

Ti: «Stalemate in Indochina: the case for demilitarization»
 Au: WOMACK, Brantly
 Nr: World Policy Journal
 New York, 1987; pàg. 675-693

Sudeste Asiático/Proceso Político/Política Internacional/Vietnam/Militarismo/ASEAN/Camboya/Indochina

880843302 CC= C.J.N. 300/87

Ti: «A la frontière du Cambodge; j'ai rencontré 250 000 otages»
 Au: FRANCO, Guido
 Nr: Croissance des Jeunes Nations
 Paris, 1987; pàg. 14-18

Camboya/Derechos Humanos/Conflicto/Refugiados/Guerrilla Mapa/Proceso Político/Fronteras

070754202 CC= J.A. 1336-37/87

Ti: «L'ère des tyrans est-elle finie?»
 Au: VIGNES, Jacques
 Nr: Jeune Afrique
 Paris, 1987; pàg. 20-32

Tercer Mundo/Dictaduras/Biografies/Nicaragua/Chile/Camboya/Iran/Filipinas/Guinea/Uganda/República Centroafricana/Haiti/Guinea Ecuatorial

860512102 CC= W.P.J. 1/86

Ti: «Special report on Indochina: the prospects for peace»
 Au: LAKE, Anthony (et al.)
 Nr: World Policy Journal
 Nueva York, 1986; pàg. 83-155

Indochina/ASEAN/Vietnam/Conflicto/EE.UU/Política Exterior/Camboya

860441302 CC= J.C.A. 1/86

Ti: «Kampuchea's ethnic chinese under Pol Pot: a case of systematic social discrimination»
 Au: KIERNAN, Ben
 Nr: Journal of Contemporary Asia
 Suecia, 1986; pàg. 18-26

Camboya/Racismo/República Popular China/Represión/Mapa Específico

860362602 CC= A.N.V. 60/86

Ti: «Génocides»
 Au: BERELOWITCH, Wladimir (et al.)
 Nr: Alternatives Non Violentes
 Francia, 1986; pàg. 1-55

Camboya/Genocidio/Armenia/Sionismo/Comportamiento Humano/Violencia/Represión

860294102 CC= Alt. 2/83

Ti: «The tragedy of Kampuchea»
 Ai: Kampuchea Inquiry Commission
 Nr: Alternatives
 Nueva York, 1983; pàg. 251-270

Camboya/Política/Refugiados/Oposición

860274002 CC= Pol. In. 10/85

Ti: «La questione Cambogiana: crisi regionale o crisi globale?»
 Au: GENISE, Francesco
 Nr: Política Internazionale
 Roma, 1985; pàg. 23-31

Sudeste Asiático/Camboya/Política Interior

860261206 CC= B.P.P. 1/86

Ti: «Delaying peace: the case of Cambodia»
 Au: KROEF, Justus van Der
 Nr: Bulletin of Peace Proposals
 Oslo, 1986; pàg. 59-70

Camboya/ASEAN/Seguridad/Política

860239402 CC= P.E. 4/85

Ti: «Le kaléidoscope cambodgien»
 Au: SOLA, Richard
 Ai: IFRI
 Nr: Politique Etrangère
 Paris, 1985; pàg. 885-896

Camboya/Política Interior/Gobierno/Guerrilla/Proceso Político